

DIRVA

THE FIELD

Nr. 68
Rugsėjis-Sep. 8, 1958
Cleveland, Ohio

Ar JAV yra pasiruošusi?

Išsikėlimas Libane parodė visą eilę silpnųjų

Naujo karo — mažo ar net globalinio — grėsmė didėjant, ypač po to, kai komunistinė Kinija praplėtė savo pakrančių teritoriją iki 12 mylių, tuo būdu įtraukdama į ją kai kurias ligšiol nacionalistų tebevaldomas sales, o JAV valstybės departamentui pareiškus, jog Matsui ir Quemoy salos bus ginamos — kyla klausimas, ar JAV karinės pajėgos yra tinkamai paruoštos pradėti efektingą karo veiksmus, galimai greičiau užkertant kelią tolimesnei komunizmo ekspansijai. Juoba, kad gali tekti tuo pačiu metu vesti du karus: ginti Formozą ir kovoti Vid. Rytuose, kur šiuo metu "tebestovyklauja" 13,000 marinių ir armijos parašiutininkų.

Iš Vid. Rytų grįžę kai kurie laikraštininkai, stebėję JAV įgylų išsikėlimą į Libaną, pabrėžia, jog tas išsikėlimas buvęs labai sėkmingas tik dėlto, kad niekas nespėjęs. Jei būtų buvę atvirkščiai — krantan besikeliančios kariniai junginiai būtų turėję labai didelį nuostolių.

Scripps-Howard korespondentas J. G. Lucas rašo, jog išsikėlimo operacijų metu labai stigę organizuotumo. Anot jo, ryšiai tarp dalinių net dviems dienoms praėjus po išlipimo krantan, tebebuve chaotiški. Beirtui susisiekti su JAV aviacijos baze Adane, Turkijoje, reikėdavo 40-50 minučių, kai tuo tarpu lėktuvui nukristi iš vieno miesto į kitą reikėdavo trumposnio laiko. Direktyvos sausumos įgylų vadams gulėdavusios po 2-3 neskaitytos, nes nebuvę pakankamai kodo iššifravimo aparatų. Stigę pakrančių valčių ir malūnų sparnių. Daugeliu marinių reikėdavo iš laivų krantan bristi, apsirovus sunkiais nešuliais.

Akciai tebuvo panaudota tik labai maža dalis laivyno transporto laivų. Didžiąją dalį sudarę standartiniai prekybinio tipo laivai, kurie yra pigesni. Aviacija panaudojo apie 100 lėktuvų, daugiausia senosios propelerinio tipo, nors didžioji problema ten buvo ne lėktuvų, o tinkamų vietų jiems nusileisti trūkumas.

Mariniai parašiutininkai buvo ginkluoti senais Garand M-1 šautuvais, įvestais 1936 metais. Oficialiai skelbiama, kad jie netrukus turį būti pakeisti, nes prieš vienerius metus JAV oficialiai priėmė naujus M-14, tačiau atskirus dalinius tėra pasiekę dar gana nedidelis kiekis bandomųjų modelių, o pilno masto produkcija dar net nenumatyta pradėti ir ateinančiais metais. Rusai tuo tarpu yra aprūpinę Siriją, Egiptą ir Jemeną naujo tipo šautuvais SKS. Todėl teisingai yra kritikuojama pastebima: "Arabai gal ir nesupranta, koki yra didieji modernūs ginklai, tačiau kiekvienam jų aiškus skirtumas tarp naujųjų rusų ir senųjų amerikiečių šautuvų".

JAV daliniai taip pat tebe naudoja pasenusius M-1917-A1 tipo kulkosvaidžius. Jie yra sunkesni ir mažiau efektingi už taip pat oficialiai jau patvirtintus M-60, tačiau pagal planą jų tik 12,800 bus pagaminta 1960 metais.

Du visiškai nauji dalykai išsikėlimo operacijose buvo: "Ontos" — prieštankiniai pabūklas, įvestas 1956 m., ir naujasis amfibinis šarvuotas traktorius "LVTP5".

Armijos ir marinių naudojamų tankų grupė yra M-48 Patton, pradėtas gaminti 1952 metais — "vidutinis", sverias 45 tonas ir ginkluotas 90 mm patrankėle.

Jame yra daug patobulinimų, palyginus su II Pas. kare naudotais tankais.

M-41 Walker Bulldog yra amerikiečių "lengvasis" tankas, sverias 25 tonas ir ginkluotas 76 mm patrankėle. Jis yra greitas ir lengvai manevruojamas.

"Sunkusis" M-103 sveria 60 tonų. Jis buvo pradėtas gaminti 1954 m., bet vėliau jo produkcija sustabdyta, nes jam neskiriama didelė vaidmens ateities kare.

Tarp kitų naujų ginklų yra M-56, automatinis 90 mm prieštankinis pabūklas, pradėtas gaminti 1956 m., ir visa eilė automatinės taikymo artilerijos, sukonstruotos po Korėjos karo.

Žinoma, ginkluotus konfliktus Tolimuosiuose Rytuose būtų kitokio pobūdžio ir ten būtų panaudotos kitokios priemonės, negu Libane, kur iš anksto buvo žinoma, kad nebus susilaukta jokio arba labai mažo pasipriešinimo. Tačiau kritikuojantis dėlto pabrėžiama, kad JAV savo ginklavimosi pastangas buvo ligi šiol nukreipus į pasiruošimą globalinio masto karui, nesirūpindama lokaliniais karais, kaip dabar komunistai juos galį išprovokuoti.

Bet vienu ar kitu atveju vis

dar tebėra opi transporto problema. Kai kurie armijos specialistai sako, jog aviacija turėtų būti pasiruošusi pergabenti keturis kartus daugiau, negu ji dabar pajėgia. Pastaroji šiuo metu turi 482 transportinius lėktuvus, galinčius skristi 3,000 mylių be nusileidimo, plius didesni skaičiai trumpesnių distancijų lėktuvų. Tai reiškia apie pusės divizijos permetimų vienu metu. Laivynas turis pakankamai priemonių iškelti ginaman krantan tarp vienos ir dviejų divizijų. Taip pat turis pakankamai laivų iškelti panašiomis sąlygomis dar vienai divizijai, tačiau tik pranešus mėnesiu iš anksto. Šiais abiem atvejais, be abejo, nekalbama apie laivyno ir aviacijos savų kovos dalinių operacijas, o vien tik apie šių ginklų rūšių pagalbą, pergabenant armijos pėstininkus, tačiau, kaip duomenys rodo, tolimų distancijų atveju tai nėra pakankamai efektinga priemonė skubiam agresijos sustabdymui.

Formozos konflikto atveju dar reikia pridurti, jog pati nacionalistinė Kinija turi 300,000 kovai paruoštų dalinių ir 500 lėktuvų, iš jų 300 senesnio tipo amerikiečių sprausminių. Be to, paruoštyje ten yra septintoji JAV laivyno flotilė, aprūpinta lėktuvais su atominiais šaudmenimis, penktoji JAV aviacijos eskadra Japonijoje ir tryliktoji JAV eskadra Filipinų salose.

diktuotas ir precedento neturinčias diplomatijos šefo pareigas. Antra vertus, tikslai vienas asmuo, būtent, prūsų lietuvis daktaras Dovas Zaunius tik vienu mėnesiu ilgiau išbuvo užsienio reikalų ministerio pareigose, ne kaip Stasys Lozoraitis, vadovavęs Lietuvos užsienio politikai puspenktų metų. Prieš tai jubilatas per 11 metų įgijo stažą diplomatinėje tarnyboje, kol kaip užsienio reikalų ministeris atsistojo diplomatinės hierarchijos priešininkas.

Tačiau Lozoraitis atėjo į diplomatinę tarnybą ne kaip jokio valstybinio patyrimo neturįs naujokas. 1923 m. gegužės 29 d. "Vyriausybės žiniose" užtikinama tuometinio Respublikos Prezidento Stulginskio pasirašyta įsakymą, kuriuo Lozoraitis "dėl jo paties prašymo" atleidžiamas iš Ministerių Kabineto reikalų vedėjo pareigų. Tenka atsiminti, kad tai buvo vieta, kurią vėliau užėmė viceministerio rango asmuo.

Jubilatas priklauso tai kartai, kuri tikra žodžio prasme jaujo į Lietuvos nepriklausomos valstybės gyvenimą. Kai ano meto žymieji mūsų tautos visuomenės veikėjai paskelbė nepriklausomybę ir patys pasidarė valstybės vyrais, reikėjo iš nieko kurti administracijos aparatą. Stasys Lozoraitis buvo vienas tų anuo metų vyrų, kurie pajuto sąvęję pašaukimą atiduoti savo jėgas jaunajai valstybei. 1919 metų lapkričio 11 d. susidarė pirmoji prisikėlusios Lietuvos valstybės vyriausybė, o jau už dviejų savaitžių, lapkričio 26 d., Stasys Lozoraitis, tiksliai peržengęs 20 metų amžiaus slenkstį, įstojo į vidaus reikalų ministeriją.

Matyt, jaunas Lozoraitis turėjo iš pat pirmųjų dienų užimponuoti savo vyresnybei, nes jau po kelių mėnesių jis skiriamas raštinės vedėju, o dar po kelių mėnesių nueina į Ministerių Kabineto tarnybą, kur gauna atsakingą kanceliarijos viršininko

Lietuvių skautų sąjungai 40 metų sukaktį švenčiant, už didelį pasidarbavimą, buvo apdovanoti Padėkos ordinais (iš kairės): Stp. Kairys, P. Jurgėla, O. Zailskienė ir Dr. S. Bičienis.

V. Kizlaičio nuotr.

vieta, po dviejų gi metų jam pavedamos tokios aukštos pareigos, kaip Ministerių Kabineto reikalų vedėjo.

Per 40 metų Lozoraitis be pertraukos dirbo valstybinį darbą, taigi jis Lietuvos valstybei atidavė du trečdalius savo gyvenimo. Šiemet, 60 metų sukakties proga, jis gali minėti ir 40 metų valstybinio darbo jubiliejų.

Pirmuosius ketverius metus išdirbęs besikuriančios Lietuvos laikinojoje sostinėje Kaune, kur yra gimęs bei užaugęs, taigi, jis priklauso savaime negausinai ano meto lietuvių miestelėnų kartai (jo tėvas buvo žinomas visuomenės veikėjas advokatas Motiejus Lozoraitis, deja, anksti miręs), jaunas Lozoraitis apsisprendė pereiti į diplomatinę tarnybą. Tai nebuvo vien nuotikos ar kokių apskaičiavimų įtaigotas apsisprendimas. Kas pažįsta Lozoraitį, sutiks, kad tokį nuosprendį tegalėjo padiktuoti pašaukimas, nes vargu ar atsiradus daug žmonių, kuriems taip tiks diplomato darbas, kaip jam. Jis, kaip mėgstama sakyti, yra gimęs diplomatas ir tatau tauriausia šio žodžio prasme.

Jeigu nepriklausomybės pradžioje visose srityse stigo prityrusių specialistų, tai juo labiau neturėjo žmonių, kurie būtų įsigiję diplomatinį stažą. Prof. Mykolas Biržiška savo veikale "Lietuvių Tautos Kelias", kalbėdamas apie anuo metu besitariantį Lietuvos prisikėlimą, rašo: "Poetai (Baltrušaitis, Milašius), apysakininkai (Seinius, Savickis), žurnalistas (Klimas, Balutis) virs frakuotais diplomatais". Lozoraitis nepriklausė nė vienai Biržiškos suminėti žmonių kategorijai. Jis atėjo į diplomatiją jau iš valstybinės tarnybos, jis,

betariant, nebuvo apsunkintas jokių pašalinių hipotekų. Jis brenė valstybinėje tarnyboje, leisdamas vis gilesnes šaknis į jos aparatą. Jeigu greitai laiku jis išliko, prieš tai atlikęs stažą Berlyne ir Romoje prie šv. Sosto, ir buvo atkviestas į užsienio reikalų ministerijos politikos departamento direktoriaus vietą, kai teturėjo 34 metus amžiaus, tai vien tiksliai savo išimtinių gabumų dėka.

Kaip dažnas Lietuvos užsienio tarnybos žmonių, Lozoraitis niekada neturėjo ambicijų vidaus politikos gyvenime. Jis tarnavo tautai ir valstybei, nesidairydamas protekčių partijų centrui. Dar daugiau. Turbūt, Lozoraitis savo amžiuje niekada nėra prisidėjęs nė prie vienos visuomeninės organizacijos, nes jis norėjo atiduoti savo jėgas visai tautai, o ne kuriai atskirai grupei ar pasaulėžiūrai.

Esame tikri, kad tremtyje Lozoraitis išgyveno vieną skaudžiausių tragedijų, kai tam tikrų srovų žmonės ir spauda ėmė jam prikišti (ir tatau grubia forma!) partiškumą, kuris jam tikrovėje visada buvo svetimas. Jeigu Lozoraitiui, kai jis dar nebuvo pasiekęs 36 metų amžiaus, 1934 m. buvo pasiūlyta užsienio reikalų ministerio vieta, tai ne todėl, kad jį būtų rėmęs koks partijos centras, bet vien dėl to, jog jis savo būdo savybėmis, vispusiškai ir giliu išsilavinimu, gyvu ir visais diplomatinės "plonybės" permanančiu intelektu priaugo iki tų pareigų ir visų, jį pažinusių, buvo laikomas tinkamiausiu kandidatu. Kaip tai neretai pasitaikė intelektualams, nesusidėjusiems su jokia politine srove, Lozoraitis mūsų politiniame gyvenime buvo gana vienišas, kuriam tiko (Perkelta į 2 psl.)

SOLISTĖ PRUDENCIJA BIČKIENĖ GRĮŽO Į JAV

Prieš keletą mėnesių, laimėjusi American Auditions stipendiją, į Italiją buvo išvykusi solistė Prudencija Bičkienė. Į tų laimingųjų skaičių ji pateko iš 1000 kandidatų. Iš jų tada buvo išrinkti tik 8: 4 moterys ir 4 vyrai. Jų tarpe ir mūsų solistė.

Dabar, grįždama iš Italijos, ji tiesiai iš aerodromo atvyko į PLB Seimo posėdžių salę Statler viešbuty, kur prezidento pirmninko buvo pristatyta Seimo dalyviams. Ta proga sutiko atsakyti į keletą klausimų.

Kodėl ta amerikiečių organizacija siuntė Jus Italijon tobulintis dainavimo?

Italijos dainavimo mokykla yra laikoma aukščiausio meninio lygio, todėl ir American Auditions laimėtojus dainininkus siuntė pasiruošti pas geriausius italų profesorius ir grįžti čia dirbti amerikiečių operose.

Pas kokius profesorius

Jums teko gilinti dainavimo studijas?

Daugiausia pas prof. Benvenuti, maestro Cervi Caroli, maestro Ruff ir Confalonieri.

Kokias roles per tą laiką dainavot?

Man teko pagrindinė rolė operoje Tosca, kuriai daugiausia ir skyrčiau dėmesio.

Kaip atsiliepė italų spauda ir kritikai?

Atsakydama į šį klausimą, solistė parodė daugelio laikraščių iškarpas, kurias mums čia pat iš italų kalbos išvertė vienas iš Romos atvykęs PL Bendruomenės Seimo atstovas. Apie tai rašė Lob Corriere, Lombardo, Milano dienraštis, L'Italy, La Note, net komunistų laikraštis D'Avanti. Visų prašymai labai ryškiai ir stambiomis antraštelėmis. Viena iš jų antraštė: Amerikiečių Tosca — aukso balsai. Kitame — Visi trys amerikiečių balsai pui-

AUSTRALIJOS LIETUVIAI

LIETUVĖS DALYVAVO RANKDARBIŲ PARODOJE

Canberros Gerųjų Kaimynų Tarybos pirmoje rugpjūčio pusėje surengtoje rankdarbių parodoje iš mažumų tedalyvavo tik lietuvės ir latvės. Daugelis abiejų broliškų tautų eksponatų, k. t. audinių, mezginių, buvo labai panašūs. Todėl nenuostabu, kad australams neretai buvo juos labai sunku atskirti.

Lietuvių paviljonas buvo organizuotas Canberros apylinkės moterų skyriaus. Jame buvo išstatyta audinių, mezginių, mežių drožinių ir odos išdirbinių. Girtina, kad moterys pakviestos neatsisakė, ir nepagailėdamos laiko, tautiniais drabužiais pasi-puošusios, budėjo parodoje, garsindamos Lietuvos vardą.

Gaila, kad nebuvo knygų apie Lietuvą anglų kalba, o tokiomis progomis kitataučius galėtume dar labiau supažindinti su savo tėvyne.

Sydnejuje rugpjūčio 22 d. mirė aktyvi visuomenininkė Wilhelmina Šnapštytė-Jonaitienė. Australijoje ji dirbo ligoninėse kaip gailestingoji sesuo, ir dalyvavo Liet. Raud. Kryžiaus veikloje, labai daug padėjama nukentėjusiems tautiečiams.

Sydnejaus ateitininkai rugpjūčio 17 d. buvo surengę vakarą, kuriame dr. A. Mauragis kalbėjo apie lietuvių išlaikymo problemas tremtyje, ypač pabrėždamas šeimos lietuviškumo reikšmę savo vaikų tautinės sąmonės ugdymui. Tėvai turėtų dėti visas pastangas, įžiebtai kuose Tėvynės meilės kibirkštėlę ir sudaryti tokias sąlygas, kad toji lietuviškoji ugnis vis šviečiau ir skaidriau užsidegtų. Šią lietuvišką ugnį, prelegento nuomone, stiprina, palaiko ir stiprina lietuvių savaitgalio mokyklos, jaunimo organizacijos, bendruomenė ir bažnyčia.

Kū, o ypatingai P. Bičkienės; smulkmeniška muzikaliai paruošti. Dar kitame antraštė — Infine bellima voce (begaliniai gražus balsas).

Kokie Jūsų tolimesni darbai bei planai?

American Opera Auditions, suteikusi mums 8 šią pagalbą, rūpintis globoti dar visus metus, nevaržydama asmeninių įsipareigojimų kitur, stengsis įstatyti į atitinkamo meninio lygio operas.

Kada ir kas paskatino pradėti dainavimo studijas?

Pirmasis atkreipė dėmesį Antanas Marijošius Radviliškio gimnazijoje, kur jis paruošdavo mane jau atlikti solo partijas chore, pradėdamas nuo 12 m. Profesinį pasiruošimą pradėti paskatino komp. muz. Budriūnas Vilniuj. Ten ir įstojau į konservatoriją. Toliau dainavimo studijas tęsiau Miunchene, Vokietijoje, labai sunkiomis gyvenimo sąlygomis. Vėliau, atvykusi į Čikagą, lavinausi pas privačius profesorius.

Kada pradėjot dalyvauti koncertuose?

Jau Vokietijoje bestudijuodama, važinėdavau po lietuvių kolonijas ir atlikdavau partijas vokiečių koncertuose. Pirmas didesnis laimėjimas buvo 1957 m. Indianoj, kur pastoviai atlikinė-jau mažas partijas operoj ir po to sekė šis paskutinis laimėjimas.

Malonu, kad Italijos laikraščiai, solistės talentą aprašydami, visur pažymi jos lietuvišką kilmę.

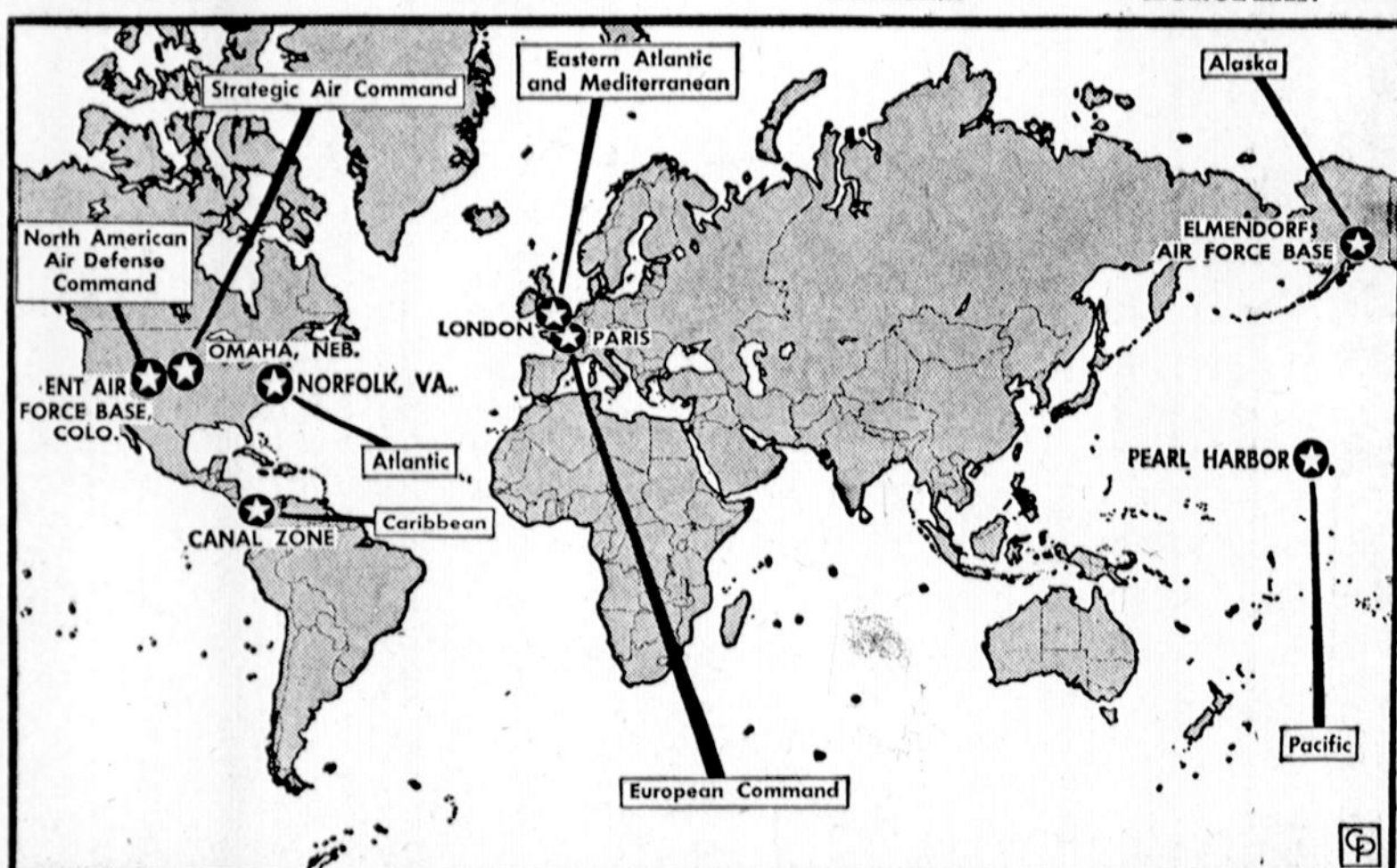
Baigdama pasikalbėjimą, Prudencija pareiškė dėkingumą savo vyruvi Vytautui Bičkui, kuris jos talentą vertina ir, šiu laimėjimų siekiant, meliai remia.

Kai mūsų menininkai, negailėdami savo kieto darbo, kantrybės ir lėšų, po didelių pastangų išplaukia į plačiuosius vandenis, tuo džiaugiasi ne tik jie vieni, bet kiekvienas lietuvis, nes jie mus reprezentuoja mūsų tautą plačiam pasauliui.

E. Čekienė

Gen. Ridgely Galtner CARIBBEAN Gen. Thomas Power STRATEGIO Gen. Frank Armstrong ALASKA Gen. Lauris Norstad EUROPEAN

Adm. Harry D. Felt PACIFIC Adm. James Holloway EAST ATL.-MEDIT. Adm. Jerauld Wright ATLANTIC Gen. Earle Partridge NORTH AMERICAN

Vyriausieji JAV gynybos frontų vadai.

Published twice-weekly by American Lithuanian Press & Radio Ass'n. VILNIS, Inc. (Non-profit), 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. Telephone: Henderson 1-6344. Issued in Cleveland every Monday and Thursday.
Editor: Baly Gaidžiūnas.
Second Class Mail Privileges Authorized at Cleveland, Ohio.
Subscription per year in advance: \$8.00. Established in 1915.
Single copy — 10 cents.

Du kart savaitinis, leidžiamas VILNIS, Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo D-jos (Inkorp. ne pelnui), 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. Telefonas: Henderson 1-6344. Išleista Clevelande pirmadieniais ir ketvirtadieniais.
Redaktorius: Baly Gaidžiūnas.
Antros klasės siuntos privilegija suteikta Clevelande, Ohio.
Prenumerata metams, iš anksto mokant \$8.00. Įsteigta 1915 metais.
Atsk. Nr. kaina 10 centų.

REDAKCIJOS KOLEGIJA:

P. Bastys (Toronto), E. Čekienė (Woodhaven), A. Musteikis (Detroit), R. Mieželis (Chicago), J. P. Palukaitis (Cleveland), J. Paplėnas (Chicago), V. Rastenis (Brooklyn) ir St. Santvaras (So. Boston).

Aukšinio vidurio ieškant

J. J. BACIŪNO PRANEŠIMAS PASAULIO LIETUVIŲ BENDRUOMENES SEIME

II

Aš nesimėniau ir neturėjau galimybių visai tiksliai pagal dokumentus apskaičiuoti, kiek nuo praėjusio pasaulinio karo pabaigos, vadinas, per pastaruosius 13 metų, turėjo pajamų (iš mūsų tautiečių aukų, mokesčių ar mūsų draugų dovanų) ir išlaidų, pavyzdžiui, tik dvi stambios lietuvių institucijos užsienyje: Vilkas ir ALT. Manau, kad norint būtų galima ir gal reikėtų tą visai tiksliai apskaičiuoti. Dabar tik apskritai pasakoma, kad per tą laiką tos įstaigos yra turėjusios mažesnę pusę milijono, o kiti tvirtina, kad net ligi milijono ar ir daugiau dolerių pajamų ir tiek pat išlaidų.

Sutikime, kad dalis tų išlaidų politiniams ir informaciniams reikalams atlikti buvo būtinos, neišvengiamos ir naudingai suvartotos. Kita, gal ir gana didelė tų lėšų dalis jau kels diskusijų ir abejonių dėl jų naudojimo tikslingumo, praktiškumo ir naudingumo. Čia yra questions of opinion: — vieni mėgins tai patiesinti, kiti stačiai sakys, kad daug pinigų be naudos ir reikalo buvo kasmet išmetama "kaip į balą".

Aš esu įsitikinęs, kad mažiausia pusė tų išlaidų, skirtų vadinas "politikos" reikalams, nebuvo būtinos ir nedavė atitinkamos naudos. Jei jos būtų buvusios planingai sunaudotos, pavyzdžiui, lietuviškų mokyklų vadovėliams parengti ir išleisti, viešam kitam geros kokybės garšianiam propagandiniam filmui Lietuvos reikalais paruošti, kelioms tikrai rimtoms ir vakarietiško standarto reikalavimus atitinkančioms knygoms didžiosiomis kalbomis paruošti ir išleisti apie Lietuvos istoriją, nepriklausomą Lietuvą, jos kultūrą, politinius reikalus ir išsilavinimo kovą, — nauda būtų buvusi didesnė, pastovesnė, nedingstanti su ta diena, nuolat reikalinga ir būtina.

Tai yra pavyzdys, į kurio smulkmenas nesileisiu, nes jos daugeliui mūsų gerai suprantamos. Gyvename metus po metų, slenkame sena ir gal kaikam patogia vaga, bet išvadų vis nepadaro. Manau, kad laikas jas padaryti visu platumu ir drąsiai, nes kitaip merdėsime toje pačioje vietoje.

Vadinamiesiems politikos reikalams tautiečiai visame pasaulyje, kad ir nebe tiek gausiai, bet vis dar sudea aukų. Joms teikti naudojamos tautinės šventės ir visokie įtikinėjimai. Neapeliuojama į partinius, bet į bendrus patriotinius jausmus. Partijos, grupės ar religinės organizacijos gali rinkti aukas iš savo šalininkų ir jas sunaudoti, kaip joms patinka. Bet čia yra aukos bendriems tautos laisvės ir jos išlikimo reikalams. Visi aktyvūs lietuvių bendruomenės sūnūs ir dukterys nuoširdžiai įvairiose kolonijose dirba, kad tų aukų būtų daugiau. Todėl natūralu ir teisinga, kad mes, Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Seimo atstovai, pareikštume nuomonę dėl tautiečių, ir mūsų pačių, sudedamų aukų naudojimo.

Kad bendriems tikslams sudedamos aukos neišblaškytų ir

teisingai patarnautų ne tik kokiame viename uždaviniui, bet visų pagrindinių sričių uždaviniams įgyvendinti, jos turėtų būti tvarkomos, amerikoniškai tarant, Community Chest (ar gal kaip vietomis tai vadina Joint Fund) principu ir dvasia. Tos aukos visų dedamos ir renkamos, o vėliau pagal tam tikrą sutartą nuosimintą skirstomos tiems uždaviniams ir toms institucijoms, kurioms jų reikia būtinai ir praktiškai naudingam darbui atlikti.

Sekant tuo pavyzdžiu, gerųjų tautiečių surenkamos aukos turėtų būti paskirstomos sveikai ir teisingai — viena dalis lietuvių išlaikyti, jos kultūros ginklams kelti, kita dalis Lietuvos laisvės bylai ginti politinėmis priemonėmis.

Tai pirmoje vietoje turėtų paliešti ALT išdą, Tautos Fondą ir Lietuvos Nepriklausomybės Fondą, pastaruosius du veikiančius ne vien Jungtinėse Valstybėse. Dalybų nuosimintis turėtų būti toks, kad iš vienos pusės nepakenktų anų institucijų remiamam darbui, o iš kitos pusės, kad nebūtų tik nereikšminga "išmalda" tiems uždaviniams, kuriuos turi atlikti Lietuvių Bendruomenės organizacija įvairiose lietuviškose kolonijose.

Labai liberaliai ir palankiai ausiteikis, aš manyčiau, būtų visi racionalu 40 procentų iš ALT, Tautos Fondo ir Lietuvos Nepriklausomybės Fondo surenkamų aukų skirti Bendruomenės darbams, o dar 60 procentų liktų unijų remiamai lietuviškai politinei akcijai, kas yra, kaip matome, visai gražus nuosimintis, mano asmeniškai nuomone gal net perdidelis. Bet tiek jau to, čia gi tokie dalykai, kad jų neatversis kaip vaistinėj...

Tam tikslui turėtume sudaryti atitinkamas komisijas, kurios šį reikalą smulkiau aptartų ir sutartų jo vykdymą. Tai būtų tik pradžia. Vėliau šį principą turėtume stengtis visuotinai įgyvendinti.

Šiūla Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Seimui išrinkti specialią komisiją ir pavesti jai nelsiant sueti į kontaktą su atitinkamomis čia paminėtomis lietuvių institucijomis ir siekti toje sutarimo.

Jei, tačiau, aukščiau išvardintų veiksmų nuotaikos būtų tokios, kurios pastotų kelią tokio racionalaus pobūdžio sutarimui pasiekti, tada, man atrodo, Pasaulio Lietuvių Bendruomenė būtų priversta savo pačios iniciatyva pradėti vykdyti koplatesnį ir sistemingesnį mastu lėšų telkimo akciją savo darbams paremti. Man atrodo, kad būtų ne tik gera, bet tiesiog būtina to didelio pastangų padvigubinimo išvengti — ypač kada kreipiamasi į tuos pačius žmones, t. y. į visus Amerikos lietuvius ir į viso pasaulio lietuvių tremtinius — ir dėl to reikia dėti visas įmanomas pastangas kalbamam sutarimui pasiekti. Bet, aš pakartoju, jei tai pasirodys neįmanoma. Bendruomenei neliks kitos išeities, kaip tik visomis pajėgomis pradėti vystyti ir šią lėšų telkimo akciją.

(Pabaiga)

Kas ir kur?

• **Leopoldas Grigonis**, grįždamas iš Izraelio valstybės, kur jis buvo vienos amerikiečių naftos bendrovės direktorius, važiuodamas toms pačioms pareigoms į Braziliją, buvo sustojęs New York'e ir per Lietuvos Gener. konsulą J. Budrį paaukojo 150 dol. įvairioms lietuviškoms organizacijoms. Iš jų 50 dol. aukojo Lietuvos Nepriklausomybės Fondui saugydamas, kad gyvendamas Izraelio, prisijūrejo žydų dosnumo savo tautai ir, pasekęs anų pavyzdžiu, niekieno aukos neprašytas atiduoda savo metinę duoklę Lietuvos reikalams.

• **Stepas Zobarskas** jau išleido Lithuanian Folk Tales, lietuvių pasakų vertimą į anglų kalbą. Knyga gražiai įrišta ir patraukliai atrodo, šriftas stambus, vaikams lengvas ir malonus skaityti. Ilustracijos pritaikytos turinui, gražios, bet galėtų būti aiškesnės, o kai kurie paveikslai net spalvoti. Žinoma, spalvotos būtų pačios gražiausios ir patraukliausios, bet tada ir knygos kaina žymiai pakiltų. Būdinga tai, kad autorius visai nepakeičė lietuvišku vardu, o tai lietuviui suteiks daug naudos savų vardų tarėnų.

Tai pirmas bandymas, todėl su džiaugsmu reikia sutikti ir remti autoriaus pastangas, perkant kiekvieną progą kaip dovaną savo artimų nelietuvių draugų vaikams, o taip gi ir čia gimusiems lietuviukams.

Knyga turi 200 psl., iliustracijos Ados Korskaitės. Užsakyti galima pas autorius: 85-37 88 St., Woodhaven 21, N. Y.

Verta paminėti, kad šios knygos 250 egz. jau išsiuntinėta amerikiečių spaudai be atlyginimo.

Šiuo metu S. Zobarskas jau pradėjo ruošti rinktinės lietuvių prozos antologijos vertimą. Taip pat jau atidavė spaudai vertimą Grūso novelės "Kelionė su klūtimis", kuri tilps ARTESIAN literatūriniam žurnale, leidžiamam ANN ARBOR, Mich.

• **Kan. A. Sabaliausko** — Žalios Rūtos 85 m. gimimo sukaktį ilgą straipsniu paminėjo didžiausias Suomijos dienraštis "Helsingin Sanomet". Kan. Sabaliauskas, pagal gautas iš Lietuvos žinias, yra miręs 1950. I. 14. Be "Kalevalos", jis yra į lietuvių kalbą išvertęs suomių klasiko A. Kivi (1834-1872) romaną "Septyni broliai". Vertimas buvo išleistas Vilniuje 1950 metais, tačiau jame nepamėta vertėjo pavardė, tik pažymėta, kad viršelis pieštas V. Černiauskaitės, ats. red. buvo D. Urbas ir korektorė P. Žemaitytė.

• **Antanas Senikas**, LNF pirminkas, su žmona Danute atostogauja Cape Cod, Mass.

• **Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Bostono skyrius**, savo namuose, rugsėjo mėn. 13 d. rengia tautos šventės iškilmes. Jose bus atidengta Vytanto Didžiojo statulos, A. Smetonos biusto, Dr. J. Basanavičiaus ir A. Olio portretų atidengimas. Iškilmės vyks rugsėjo 13 d. 5 val. vakaro.

• **Ieškomas Kazys Rinkevičius**, sūnus Jono. Pranešti: Juozas Rinkus, 515 East 115 St., Cleveland 8, Ohio.

DETROIT

Balfo vakaras ir rinkliava

Balfo 76 skyrius spalio 18 d. ruošia vakarą. Čikagos vaidintojų grupė vaidins Petro Vaičiūno "Pažadėtąją žemę".

Rugsėjo 27 d. vyks vieša rinkliava. Dėžutės gaunamos Gaivose, Neringoje ir pas valdybos narius.

Šeštadieninėje Lituanistinėje mokykloje

šiais metais mokytojas: Balcerytė, M. Butkienė, D. Kaupienė, L. Bulgaris, K. Gričius, K. Jurgutis, kun. Simonavičius, Vaškėlis ir P. Zaranka.

Pasikeitimai Baltijos tunte

Baltijos tunto adjutantas s. v. vyr. sl. J. Kirvelaitis ir DLK Mindaugo dr. vės draugininkas vyr. sl. A. Zaprackas pasitraukė iš einamųjų pareigų. Naujuoju tunto adjutantu paskirtas vyr. sl. A. Plečkaitis, draugininku — sl. R. Griškėlis.

Organizuojami braižybos kursai

Vietos Inžinierių ir Architektų skyrius ruošia 200 val. braižybos kursus. Pamokos vyks vakarais. Priimama įvairaus amžiaus. Užsirašoma knygyne Neringoje pas V. Pauzą, 1906 — 25th, tel. TA 6-7134. Malonu, kad vietos Inžinierių ir Architektų skyrius ateina saviesiems pagalbon.

Baigė mokyklą

Valentinas Bauža išlaikė egzaminus ir labai gerai baigė trijų metų National Conference Examination in Mortuary Science mokyklą. Šiuo laiku atlieka praktiką.

BILJETUS FAUSTO OPEROS SPEKTAKLIUI CLEVELANDE RUGSĖJO MĖN. 13 D. 7:30 VAL. VAK.

Masonic Auditorium — 3615 Euclid Ave.

GALIMA UŽSAKYTI PASTU. UŽSAKYMUS SU PINIGAIS UŠKŪKITE:

Nijolė Ratauskaitė, 1893 Rosalind Ave., E. Cleveland 12, Ohio.

Kainos: Main Floor \$6.00, \$5.00
Mezzanine \$6.00, \$5.00, \$4.00
Balcony \$5.00, \$4.00, \$3.00

Clevelande gyvenantieji bilietus gali gauti pas santaričius ir LIETUVIŲ PREKYBOS NAMUOSE 6933 SUPERIOR AVE.

PITTSBURGH, Pa. operos bilietus platina p. Antanas Zaduonis, 3718 Superior St., Homestead Park, Pa.

Telef.: HO 1-6041.

DETROIT, MICH. bilietai gaunami NERINGOS krautuvėje, 1976 Twenty-Fifth St., Tel. TA 6-7134

Užsirašykime chorą

Kunigaikštienės Birutės Karių Seimų Moterų Draugija organizuoja mergaitių chorą. Vadovu pakviestas mokytojas Stasys Šližys. Priimama nuo 13 m. amžiaus. Užsirašoma: K. Daugvydienė, 13635 Pinewood Ave., tel. LA 6-5911 arba Neringos knygyne.

J. K.

Padėka

Vietos Dariaus - Girėno klubo valdyba už sėkmingą Atlanto nugalėtojų 25 metų skridimo pagerbimą širdingai dėkoja šv. Antano parapigų klebonui, kun. dr. Ignui Boreišiui, atlaikiusiam iškilmingas mišias ir pasakiusiam jautrų patriotinį pamokslą. Klubui kūrėjui ir nuolatiniam rėmėjui Petriui Padolskiui, paaukojušiam 50 dol. Auokotojams ir visiems talkininkams: Amerikos Lietuvių Balso Radijo Klubui, W. Adams — Nekilnojamo turto ir apdraudos agentūrai, J. Pusdešriui, A. Mateikiai, V. Pauzai — Neringos knygyne savininkui, V. Kunčiniui, P. Burbai, J. Pranaičiui, A. Gumbriui, V. Gaičeliui, F. Blauzdžiui, L. Grunovui, V. Augustinaičiui, B. Navickui, S. Purvinui, I. Pusdešrienei, B. Gaivelienei, A. Lukui, G. Sherman, J. Briedžiui, Rukštelienai ir K. Pakalniškiui — Brothers svetainės savininkui.

LOS ANGELES

• Rugsėjo pabaigoje, atostogaudamas, Los Angeles mieste lankėsi ALT S-gos centro v-bos pirmininkas inž. Eugenijus Bartkus su dviem savo bendrakeleiviais: inž. Eiva ir med. dr. Sutkumi. Ta proga rugsėjo 23 d. pas Tautinės S-gos Los Angeles sk. v-bos pirm. A. Latėną, vašių metu, centro v-bos pirmininkas padarė pranešimą aktualiais šiu dienų tautinės s-gos ir ALTO klausimais.

• Kaip jau žinoma iš ankščiau pasirodžiusių spaudoje žinių, Tautinės S-gos Los Angeles skyrius yra užsimojęs įsigyti Tautinius Namus. Sumanymas, anot pirmininko inž. E. Bartkaus, ambicingas ir didelis. Šio didelio sumanymo, šiočia tokia yra jau ir darbo pradžia. Dar pernai metais buvusioji skyriaus valdyba paruošė namų įstatų projektą, kuris visuotinioje skyriaus narių susirinkimo buvo priimtas, ir kurie remuose pradėtas lėšų telkimas. Platinami namų įsigijimui pasidėjimai akcijoms pirkti. Valdybos žinioje turima jau tam ikra suma grynais pinigais ir pasidėjimais.

Spalio 11 d. yra rengiamas pirmas viešas parengimas, kurio metu bus traukiami laimėjimai, dabar platinamos tam reikalingi loterijos. Parengimas žada būti gražioje patalpoje su įdomia programa. Tai bus kaip ir žiemos sezono atidarymas (jei iš viso čia Kalifornijoje galima kalbėti apie žiemą, kaip mes ją esame pratę suprastai), nes kaip jau ankščiau buvo pranešta, skyrius liepos 20 d. turėjo pikniką, kuris praėjo su dideliu pasisekimu.

Tautinių Namų Fondo sudarymo reikalų sk. v-ba ir nariai yra įsitraukę į darbą. Kitais metais manoma tas darbas pradėti vartoti platesniu mastu, nes tam reikalui ir centro pirmąjį pirmininką inž. E. Bartkus yra pažadėjęs visokeriopą paramą.

Tarnyba tautai...

(Atkelta iš 1 psl.)

vieno skandinavų rašytojo pasakymas: "Aš esu galingiausias, kai esu vienas!"

Lozoraičiui teko vadovauti užsienio reikalų ministerijai nepaprastai sunkiu laikotarpiu, kai, iš vienos pusės, Vokietijoje įsigalėjo nacionalsocialistai, o Varšuvoje užsienio politiką vairavo toks didybės manijos pagautas žmogus, kaip pulk. Beckas. Lozoraitis patyrė neužtarnautą smūgį, kai Varšuva 1938 m. pavasarį įteikė Lietuvai ultimatumą, reikalaujama besąlyginiai užmegsti diplomatinis santykius, tuo tarpu kai jis, teisingai įvertinęs padėtį ir nusimanydamas, jog Lietuva nepajėgė ilgai išlaikyti atsilaikyti prieš vokiečių ir lenkų spaudimą, jau ankščiau bandė išsilyginti su Lenkija. Tačiau pulk. Beckas pamėgdžiojo Berlyno metodus.

Lozoraitis susilaukė aštrių puolimų iš Berlyno, nes jo ministerijai laikais Kaune buvo iškelta byla "fiurerio" partijai. O kai Lozoraitis 1938 m. pabaigoje pasitraukė iš užsienio reikalų ministerio pareigų ir kai kilo mintis jį paskirti pasiuntiniu Berlyne, tuometinei vokiečių vyriausybei jis buvo nepriimtinas. Ir vėl pasitvirtino sena tiesa, jog kai priešas tave peikia, reiška, kad gerai atlikai savo pareigą.

Trumpai prieš antrąjį pasaulinį karą Lozoraitis atvyko į Romą, kur buvo paskirtas pasiuntiniu prie italų vyriausybės.

Netrukus Lozoraičio tarnyboje prasidėjo naujas laikotarpis. Tai įvyko 1940 m. vasarą, kai Kremliaus suokalbinkai, veikdami išvien su vokiečių nacionalsocialistais, ėmė spėsti kilpas ir ruošti užpulti Lietuvos valstybę. Tuomet Lozoraitis buvo paskirtas Lietuvos diplomatijos šefu. Ir vėl buvo sustota ties jo asmeniu, nes jo kvalifikacijos geriausiai atitiko jau anuomet numatytąjį uždavinį: kaip Lietuvos valstybinių institucijų užsienyje šefui vadovauti jų veiklos už pažeistų suvereninių teisių grąžinimą Lietuvos valstybei. Tas pareigas Lozoraitis eina ir šiandien.

Keista likimo ironija lėmė, kad jau kelinti metai Lozoraičiui tenka patirti, savo pareigas beieinant, daugiau sunkumų su kuriais savo tautiečiais, ne kaip su svetimaisiais. Jubiliejaus proga nedera kartoti viso to niekam žarbs neteikiančio ginčo, kuris

Be abejo sumanymas didelis, reikalaujantis daug energijos, darbo, laiko ir pinigų. Mums viešiesiems lietuvių visuomenės paramos, bus sunku įgyvendinti. Bet mes tikimės visų geros valios lietuvių tautos. Tautiniai Namai bus visų lietuvių namai, nes jie savo paskirtimi yra pasiryžę stiprinti lietuvių tautinių ir kultūrinių vertybių ugdymą, prisiminti seną ir garbingą lietuvių tautos praeitį ir dabartinis jos laisvės kovų įsipareigojimus ir ateinančioms kartoms palikti čia mūsų buvimo apčiuopiamus pėdsakus. Tokie pagrindiniai tautinių namų tikslai nužymėti jų laikiname statute.

DIRVA

atlieka įvairius spaudos darbus. Jūs galite pigiai kainą atsispausdinti profesines korteles, įvairias blankas, vakarams bilietus, vestuvių pakvietimus, plakatus ir kt.

Užsakymai priimami ir paštu.
DIRVA — 1272 East 71 St.
Cleveland 3, Ohio
Tel.: HE 1-6344

Nedelsk nė vienos dienos, bet šiandien pat siųsk 1 dolerį ir užsakyk metams jau aštuntus metus šiame kontinente einantį iliustruotą humoro-kritikos žurnalą

PELEDA

Išleista kovo, birželio, rugsėjo ir gruodžio mėn.
Rašykite dar šiandien: PELEDA, 231 Wallace Ave. S., Welland, Ont., Canada.

RŪPESČIAI DEL LITERATŪROS LIETUVOJ

J. RAINIS

2. Jauniesiems tenka žarijos graibysti

Mykolas Sluckis parašė būsimam rašytojų suvažiavimui skirtą diskusinį straipsnį, pavadintą "Mūsų literatūros pavasaris" (TIESA, 1958. 7. 27).

Bolševikiškoji straipsniai rašomi pagal nusistovėjusį šabloną: a) vadinamųjų buržuazinių laikų smerkimas, b) dabartinio režimo laikais padarytoji pažanga, c) kas bus padaryta ateityje (ne svarbu, ar pažadai bus tesėti!) ir d) b e t — pagrindinis dėsnyms ir išvadų skyrius. Iš tų rėmų neišvada joks straipsnis, tad, praleidamas pirmąsias šablono linijas, sustojti tiesiai ties tuo pagrindiniu skyriumi, kuriu visada yra būdingas b e t.

Stilistiniai sumetimais Mykolas Sluckis šį kartą atsisakė žodelio b e t ir, pakeitęs vieną žodį n e t. Tačiau tatau nei esmės, nei prasmės, nei paties plano nepakeitė. Cituoju:

"N e t (mano praretinta, J. R.) optimistiškiausias lietuvių tarybinės literatūros mylėtojas neteigis, kad sukurti milžiniški lobiai, kad viskas literatūrinio proceso raidoje lygu ir gražu".

Po šio lemtingo n e t, M. Sluckis ima dėstyti savo susirūpinimą literatūrinio proceso neįgalumą ir nedailumais, papildomas visai, matyt, gyvų, tačiau ne išaiškinamų terminų, kaip antai: meteorologai, žiemos drabužiai, uniforminiai, įsižiėjimo, išpavarėjimas, speigas, pilietinis ryšys ir t. t.

Nežinant tenyškųjų rašytojų gyvenimo užkulisių, sunku net numanyti, apie ką čia sekretorius kalba, ir ar tai reikia suprasti tiesiogine, ar atkelta prasme. Ar tai nėra ženkla, kad ir tenai esama skirtingų literatūros mokyklų, kryptų, įvairių jų atstovų? Speigas, išžiėjimas greičiausia bene bus stalininių laikų grėsmė rašytojams, kurią juk ne vienas Sibiran išstremas rašytojas pergyveno kaip visai realų speigą. Žiemos drabužiai bene bus rašytojų saugojimas nuo to speigo, apsisiautimas tik nepavojingomis temomis, o uniforminiai — gal griežtai prisiderinusieji prie partijos linijos? Išpavarėjimas bene bus iš pargarsėjusio atlydžio grįžimas atgal, į įsižiėjimą pagal pereitų metų Chruščiovo reikalavimus, taip uoliai pabrėžtus šių metų partijos suvažiavime Vilniuje? Meteorologai kažin ar ne tie, kurių šiuos dabar Sluckio vartojamus terminus bus paleidę apyvartoti? Sekretoriui kaip tik šie, tie meteorologai — iš partijos centro pučiančių bei numatomų

vėjų spėjikai — kelia daugiasia rūpesčio. Partijai reikia prisitaikusių kūrėjų, o čia bene bus tik prisitaikėliai. Pagaliau, pilietinis ryšys bene bus drąsa pasakyti nemalonias tiesas? Labai keblus dalykas, ta tiesa. Atrodo, kad sekretorius jos nori ir bijo. Tad stengiasi aiškinti, kad pilietinis ryšys yra ir malonią tiesą sakyti, arba nemalonias mokėti taip pasakyti, kad neatrodytų labai nemaloni...

Yra, pasirodo, ir dabar Lietuvoje net literatūrinis pogrindis, kuris, anot sekretoriaus, pradėjus itin nesuata:

"Juo labiau keista, — sako jisai, — kad mūsų aktyvūs jaunu literatūros darbuotojai 'drasina' tie, kurie ilgus metus tylėjo krapštydami sau nagus arba augindami chrizantemas ir žirnius pardavimui".

Tik ten, Lietuvoje, be abejo, yra kas tikrai žino, kieno daržai yra sekretoriaus akmenėlis svičiamas.

O bendrai imant, tai dabar Lietuvoje besireiškiančius rašytojus tenka skirstyti į dvi kategorijas: vyresniusius iki Mozūriūno, Reimerio ir Jonyno intinai, ir jaunuosius — maždaug nuo Sluckio iki vos prasikalančiųjų. Senimas literatūrai administruoja ir dergia praeitį, o jaunimas "septynias ožkenas" parladinėja (**), tai yra, turi nemalonią pareigą liesti aktualias temas ir nūdieną, kurioje, kaip ir visais laikais, visko pasitaiko, juoba diktatorijoje. Rašytojui, o ypač diktatūristui tatau yra itin pavojinga avantiūra grynai meniniais sumetimais: nūdienoje visada smulkmenos užgožia visumą ir esmę, dėlto nūdieną giliau ir plačiau apimti net ir geinėjams nelengva, o ką bekalbėti apie jaunus karštakošius.

(Mykolas Sluckis pats kaip tik yra iš tos kategorijos, kuriai lemta liesti nūdienos buitį. Jis, užaugęs bei subrendęs "geruose namuose" — karo našlaičių prieglaudoje, parašė visai įmanomą apysaką "Geri namai", kur stengiasi įrodyti, kad prieglauda auklėjimo atžvilgiu pranašesnė negu šeimos židyns. Apysaka tezinė. Sakytai, sužetas pagadintas ir gal net suprofanuotas tas prasmė, kad apysaka nesuvisai bloga, bet ir ne šėdevras, tai prie tos temos vargu ar kada autorius begalės sugrįžti, o kitas nebenorės tos temos besiminti).

Praeities sužetas yra laisvesnis, daugiau palieka laisvės fan-

**) "Septynias ožkenas" — pavadinimas jauno dramaturgo K. Sajos komedijos, kurioje išjuokiamos kolchozų negerovės.

tazijai ir mažiau uždeda atsakomybės. Be to, seniems vilkams juk nepatogu varčioje suklupti. Todėl į nūdieną ir siundomas jaunimas.

Jauniems autoriams partija nuolaidesnė. Ji žino, kad jaunimas, perėjęs per pionierių ir komjaunimo gretas, tyčia, piktybiškai nekryps iš tikrojo kelio. Pavyzdžiui, teatre, kaip taisyklė, drąsesnės mintys reiškiasi ne sostoje, o periferijoje: Klaipėdoje (Saja), Kaune (Grušas), Panevėžyje (Kosmauskas). Labai

galimas dalykas, kad provincijoje "ūžia" prieš sostinę, bet gali būti, kad sostinė ir pati nori drąsesnės minties, tik ne čia pat pa-nosėje. Na, ir neneigiu, kad drąsesnės mintis ir savaime gali kilti iš jaunos, o ne iš surambėjusios ir taukais apaugusios sąžinės.

Bet visa ta "drąsa" labai baikišti. Jauni autoriai visu uverumu siekia prisitaikyti. Na, o kitas naivus jaunuolis ir patiki senųjų paraginiais — "visapusiškai ir aštriai vaizduoti tarybinę tikrovę" (Bus daugiau)

VILNIAUS GOBELENAI

Vilniaus dailės muziejus iš Leningrado Ermitažo atgavo keletą senųjų Vilniaus gobelenų (oficialiai skelbiama, jog jie buvę ten pasiūti konservavimo darbams, kurie tęsėsi keletą metų). Šios atgavus, buvo suruošta specialioji paroda ir ta proga spaudoje paskelbta apie juos daugiau duomenų.

Gobelenai yra brangūs, dažniausiai vilniniai dekoratyviniai audiniai, kuriuose įvairiaspalviais siūlais išaudžiami tapytojų sukurti vaizdai. Rašytinių žinių apie ankstyviausius gobelenus turime iš prancūzų XIII amžiaus cechų statutų. Nors gobelenai buvo audžiami daugelyje Europos šalių, bet pavadinimą jie gavo XII a. iš paryžiečio dailininko Gobeleno pavadėd. Vadinami jie dažnai ir arasais — iš Prancūzijos provincijos Aras, taip pat špaleriais ir kitais vardais.

Gobelenų audimo menas labai sudėtingas, todėl prie juos audžiančių manufaktūrų buvo specialios mokyklos, kur būsimieji audėjai 5-8 metus mokėsi piešti ir austi. Iš pagalbinųjų gobelenų gamybos darbų sudėtingiausias buvo darbo kartono sudarymas. Piešinį gobelenui (arba tikrai es-kižą) padarydavo dailininkai.

Audžiant gobeleno piešinį suformuoja spalvotą ataudų siūlą, kurie nesitęsia skersai audinio per visą išvirkščią jo pusę, o siekia tik norimos gauti spalvinės dėmės ribas. Atskirą motyvą išaudus, ataudų siūlai būdavo nuplunami ir užrišami, arba tiesiog užaudžiami. Naujas fragmentas buvo audžiamas kitos spalvos siūlais. Taip kantriai dirbant, į audinį būdavo perkliamos sudėtingiausios tapybos figūrinės ir peizažinės kompozicijos. Pritęsus audėjas per metus išaudavo tikrai 1-1,5 kv. metro gobeleno. Vieną gobeleną audavo 2-8 audėjai, priklausomai nuo jo dydžio.

Dailės muziejaus kolonų salė-

je neseniai eksponuoti gobelenai yra pasaulinio masto taikomųjų dailės vertybės. Į Vilnių jie pateko ne atsitiktinai. Savo laiku šių brangių audinių Lietuvoje buvo žymiai daugiau. Yra žinoma, pavyzdžiui, tikrai su Vilniumi susijusių apie 30 gobelenų, kurių dauguma, deja, dingo visiems laikams.

Didelė gobelenų dalis, kuriuos 1666 m. gavo Katedros kapitula, iki tol priklausė Kazimierui Leonui Sapiegai.

Visi parodoje eksponuoti gobelenai buvo išaudyti XVII-XVIII a. garsiose Flandrijos manufaktūrose Briuselyje, kuriose gobelenų gamykloje vaidino pirmąją vaidmenį Europoje. XVII amžiuje tiek flamandų, tiek kitų kraštų gobelenams stiprų poveikį padarė daugelis barokinių kompozicijų mitologine, istorine, religine tematika, o taip pat eilę kartonų gobelenams nutapiusio Rubenso kūryba.

Seniausiuose Vilniaus gobelenuose taip pat jaučiamas betarpiškas, ryškus Rubenso kūrybos poveikis. Po dviejų "Dovydo ir

Muzikas Aleksandras Kučinas, diriguos Fausto operą Clevelande, Masonic Auditorium, rugsėjo mėn. 13 d.

CHICAGOS LIETUVIŲ OPEROS PERSONALAS, atvykęs į Clevelandą su Fausto opera šį šeštadienį, rugsėjo 13 d.

Saliamono istorijos" gobelenų konservacijos atsidengė ateljeje, inicialiai, pagal kuriuos galima tiksliai nustatyti audinio laiką ir vietą: visi aštuoni buvę tos retos serijos gobelenai išaudyti Briuselyje. Jokūbo van Zeuneno manufaktūroje 1640-1650 m. laikotarpiu.

Paprastas gobeleno "Maldyklos pašventinimas" sužetas — karalius Saliamonas, lydimas palynos, tiekta šventintini maldyklos. Tiek kompozicijos valdyma, tiek jos detalės — figūrų sustatymas, gestai, veidų išraiškos, drabužiai — taip būdingi Rubenso teptukui, jog nebūtų didelės klaidos, jei šio gobeleno kartoną priskirtume jo dirbtuvei, tačiau ji sukūrė kitas Antverpeno tapytojas — Abraomas Diepenbekas (1596-1675). Karalius Saliamono figūra gobelene paimta iš Kopenhagos muziejuje esančio Rubenso priskiriamo paveikslą "Saliamono teismas".

A. Diepenbekas nupiešė ir gobeleno "Dovydas ir Betsabė" kartoną. Vietoje į akis krintančių figūrų maldyklos šventinimo iškilnių dalyvių šventinimo iškilnių dalyvių šventinimo iškilnių dalyvių pakilios jų nuotakos, čia Rubenso pamėgtame užuolaidos fone matome veikiančių figūrų psichologines charakteristikas. Dailininkas vaizduoja saviimi patenkintą, išdidžiai užsispyrusį karalių Dovydą, kuris, neatsižvelgdamas į karalienės Betsabės maldavimus, atkakliai priešinosi skirti savo įpėdinį Saliamoną. Nuostabiai kruopščiai atliktas kartono figūrų perkėlimas į audinį. Meistriškai gobelinas atliktas Dovydo galva, ypač jo barzda. Karalienės Betsabės ir kitos kompozicijoje esančios moters figūros labai artimos vieno iš žymiausių Rubenso mokinių — Kasparo de Krayerio (1584-1669) kūrybai, todėl manoma, kad, kurdamas kartoną, Diepenbekas bus pasinaudojęs jo eskizu.

Abu šie biblinės tematikos gobelenai yra tipiškos barokinės figūrų kompozicijos. Nors gerokai amžiu išblukinta, mėlynos spalvos tonų jų spalvinė gama saikinga ir patraukli: vykusiai suderintas su visuma J. Jordano manieros bordiūras.

Gobelenas "Lapių medžioklė" išsiskiria iš kitos serijos savo meniniais privalumais. Geras barokinės kompozicijos piešinys, subtilus koloritas su žalia gamą atsveriančiais gelsvai-auksiniais tonais, dekoratyvinis bordiūras sudaro visumą, kuri sukelia stiprų meninį įspūdį. Gobelene atvaizduota lapių medžioklės finalinė scena. Ir čia Rubenso medžioklinių scenų poveikis toks ryškus, kad juo alsono visa di-namiška paveikslas kompozicija. Nors tikrasis kūrinio autorius nėra žinomas, joje nesunku atpažinti dviejų didžiųjų Antverpeno tapytojų — Rubenso ir

Sneiderso — brąžą. Abu jie kartais dirbdavo kartu prie vieno paveikslų. Vienaime savo laiske kolekcionierui Karitonui Rubensas, pavyzdžiui, rašo, jog paveikslas "Prikaltasis Prometėjas" yra nutapytas jo, o Prometėją draskantis aras — Sneiderso. "Lapių medžioklės" animalinės figūros, netgi medžiotojas su ietimi, rodo labai artimą Sneidersui manierą. Jos yra to paties charakterio, kaip Berlyno Alt-kunst-Margrafo Antikvariate buvusio gobeleno, kuris, be abejo, priklausė tai pačiai serijai, kaip ir vilniškis.

Gobelenai, kurių kompozicijoje dominuoja augmenijos motyvai, vadinami verduromis (pranc. "verdure" — žalumynai). Augmenija verdurose dažnai pajavairinama gyvūnų, paukščių, kartais ir žmonių figūromis.

Tokią, palyginti, apypilnę flamandiskų verduorų seriją, susidedančią iš šešių nevienodo dydžio gobelenų, matome ekspozicijoje. Pirmąjį verduorų serijos šiose verdurose dailininkai paskyrė antikinės mitologijos scenoms pagal garsiojo romėno poeto Ovidijaus "Metamorfozių" sužetus. Visų šešių gobelenų kompozicijų pirmieji planai skirti šių sužetų veikėjams, o simetriškai kompozicijas apreminantieji didingi, vešliai lapuoti medžiai ir kita augmenija pajungti personažams išryškinti.

Šių verduorų peizažas, pajavairintas kreivais keleliais, vingiuojančiais upeliais, malūnų griuvėsiais ir pilaitėmis, yra labai būdingas to laikotarpio — besibailgančio baroko ir rokokio pradžios — prancūzų tapybai nuo N. Puseno iki K. Loreno. Kartonus verduorams nupiešė XVII a. antros pusės flamandų peizažistas Jacques d'Artois, figūrinę jų dalis sukurta prancūzų dailininko P. Mignaro įtakoje.

Verdurose vyraujantieji žali tonai kiek kontrastuoja su neišblukusiomis raudonomis spalvomis bordiūruose, kuriuos dažnai sukurdamo atskiri dailininkai. Dėl to jie ne visada gerai derinasi su visuma. Iš dalies tai galima pastebėti ir vilniškėse verdurose. Jei didesnės iš jų — "Panais ir Sringa", "Apolono ir Iride" aštrų dekoratyvinį bordiūrą prislopina, tai nedidelėse kompozicijose, kaip "Afroditė ir Adonis", "Euridikės bėgimas nuo gyvatės", o ypač verduroje "Apolonas ir Dafnė" didelis bordiūras yra per sunkus, preferingas.

Visai kito pobūdžio yra didžiausias (20-ties kvadratinio metro) ir savo meniniais privalumais vertingiausias gobelenas, sąlyginai pavadintas "Vadų kavalėdą". Tai — daugiafigūrinė kompozicijos, dekoratyvių, bet malonių spalvų derinių gobelenas, kuriame atvaizduotas batarpeno tapytojų — Rubenso ir

(Perkelta į 6-tą pusl.)

ISTABŪS DRAUGAI

AXEL MUNTHE

(12)

Ne, daktaras tikrai nenorėjo jos žadinti, jis sėdėjo tylus šalia senosios močiutės, paskendęs mintyse. Jis galvojo apie Rafaellos istoriją; ji nebuvo jam nauja, ta istorija. Italų vargšų ir kvartalos jau nesykį ją buvo pasakojęs, o ir kvartalos nekartą jis buvo apie tai skaitęs. Tačiau tai, ką gyvenime matė, buvo daug paprasčiau ir daugiau liūdniau, negu knygose įskaitydavo.

Rafaellos istorija nebuvo nei nepaprastai, nei dramatiška, be jokių stiprių skausmo arba nusivylimo jausmų išsiveržimo, be bandymų nusizudyti, be pažadų atkeršyti. Visas atsitiko taip paprastai ir kasdieniškai.

Ne iškelta galva ir degančiomis akimis stovėjo močiutė prieš tą, kuris buvo kaltas, o nuolankiai susigūžusi ties durimis ir užčiaupusi nelaime, ir nuidama dar paprašė Madonos, kad ji savo gailestingumu jam atsilųgintų. Vargšė turėjo pakankamai pagrindo nekelti savo galvos. Gyvenimas jau seniai buvo pajungęs jos sprandą kasdieniniam vargui, jos akys negalėjo grąsinti, jos perdaž-

nai turėjo elgetauti duonas kėsnio. Ji nemokėjo kaltinti, nes ji neišsiklausinėjo buvo pamerktas amžinam vargui; ji nemokėjo reikalauti teisių, nes jos visas gyvenimas buvo beteisis. Jos kelias ejo per vargą ir tamsą, ir tiek maža temati gyvenimo saulės, ir jos mintys po raukšlių išvagota kakta buvo liūdnos. Ji buvo atbukusi, kaip senas pervinges junginis gyvulus.

Ir suvedžiotas, jis tikrai nebuvo niekas, jis galbūt nebuvo blogesnis už kitus. Jis padarė, ką galėjo, kad atsisteitų už nusikaltimą, kuris, jo nuomone, greičiausiai nebuvo didelis, jis apmokėjo vaiko išlaikymą ištiesiems retams — vaiko, kuris, kaip jam atrodė, nesąs jo — ką daugiau jis begalėjo padaryti? Jis paklausė daktaro, ar tas žinąs bent vieną dorą modelį, ir daktaras turėjo atsakyti neigiamai, nes ir jis nepažinojo dorų modelių.

Ir Rafaela nešė savo pažeminimą, kaip ankščiau savo neturtą, be susigraužimo, be nusivylimo. Kartais ji paverkdavo, bet nieko nekaltindavo — nei savęs pačios, nei tų, kuris

ją suvedžiojo. Ji rezignavo. Rašytojai mano, kad esą taip paprasta nušokti į Seną arba išgerti butelį opiumo, o iš tikrųjų tai yra labai sunku. Rafaela buvo neturtingų tėvų vaikas, joks "auklėjimas" nebuvo įsikverbęs į jos minčių pasaulį — nei su šviesa, nei su šešėliais, — ji buvo tikras gamtos vaikas, ir civilizacijos nuauksai jai nebuvo suprantami.

Taip, ji buvo labai necivilizuota, ji nieko nežinojo apie žmones, ji net nesuprato, kodėl ji turėtų būti paniekinama už tai, jóg ji tapo motina. Ji prašė tai, kuris čia, prie jos lovos, sėdėjo, jai paaiškinti tai, ką ji tikro gamtos vaiko jautrumu buvo pastebėjusi: kodėl kaimynės atsukdavo jai nugarą, kai ji eidavo pro šalį. Ir tas, kuris buvo civilizuotas, jai tegalėjo pasiūlyti, kad ji vaiką išgabentų į kaimą arba atiduotų į prieglaudą, o ta, kuri buvo necivilizuota, nerasdavo jį tai kiti atskakymo, kaip tik kūdikį stipriau prie savęs priglausti. Ir la Nonna, senelė, kuri nemokėjo nei rašyti nei skaityti, kuri išista dieną šveisdavo laiptus ir nešiodavo anglis, o vakarais, užliūliavusi kūdikį miegui, pervargusi užsnūdavo pusiau sumerkomis akimis, prieš tai dar ant alkūnės užsivyniojusi virvelę, kad retkarčiais galėtų pasipuoti vaiko lopšį — ir ji negalėjo suprasti, koks būtų palengvėjimas, vaiką išsiuntus kitur.

Šviesa krito į skurdžių lovą, ir daktaras atidžiui žvilgsniu stebėjo savo pacientę. Taip, paveikslas buvo labai panašus — jis buvo didelis dailininkas, tas garbinamas tapytojas! Tik kiek labiau buvo išblyškęs jos veidas, jokio skausmo šešėlio nebuvo jos kaktoje anuo metu, šviesioje atelėje, kur gimė tas paveikslas, tie tamsūs ratai aplink akis juk netiko parodai. Tačiau tas pats formos tobulumas bruožuose, ta pati kilni galvos laikysena, tie patys vaikiški skruostų apvalumai, tos pačios garbanos ant gražių smilkinių — taip, gandas buvo teisingas, jos kaktoje švietė kilmingumas, tačiau ne iš Faubourg St.-Germain, o iš Elados. Ji turėjo Meloso Afroditės bruožus.

Buvo taip tylu ten, tamsiame pastogės kambarėlyje. Daktaras pažvelgė į motiną, kuri taryt ramiame miegojo su kūdikiu glėby, jis pažvelgė į senelę, kuri šalia jo sėdėjo ir leido per pirštus rožančių. Su skausmingu nujautimu jis galvojo apie tai, ką ateitis atneš tam trejetui, liūdnai klaidžiojo jo mintys tuo keliu, kuris laukė jo vargšų draugų.

Rafaela greitai atsigavo, jaunystė grąžino sveikatą. Modelių ji jau nebebuvo, nes negalėjo palikti vaiko. Ji ir neištekėjo, nes liaudis neatleidžia toms, kurios turi vaiką iš "signore". Su kūdikiu prie krūtinės ji išėjo

ieškoti darbo — kokį begautų; jos reikalavimai buvo toki maži, tačiau perspektyvos buvo dar mažesnės — jis darbo negavo. Senoji kurį laiką dar ištverė, bet pasibaigė jos jėgos, ir Rafaela turėjo parūpinti valgio trims bur-noms. Paskutiniai grašiai sutirpo, šventadi-niniai drabužiai atsidūrė lombarde. Viešojo labdarybė jai nepadėjo, nes ji buvo užsienietė, o privačioji labdarybė Rafaellos nepasiekė. Ji tegalėjo pasirinkti tik skurdą ar prostituciją; vaikas gyveno, ir ji pasirinko skurdą. Pasaulis neatlygino jai už tą pasirinkimą, nes dorybė badauja ir šala Paryžiaus vargšų kvartaluose. Tad baigė ji, kaip ir daugelis kitų: "a fare la scopa".*) Išblyškęs ir sulysęs vaikas sėdėjo pas senelę, o Rafaela sulinkus šlavė gatves, kuriomis vaikščiojo prabanga ir malonumai. Vargas išblukdė jos žavumą, jos veide įsirėžė sielvarto ir skurdo bruožai. Rūpesčiai išvagojo jos kaktą, tačiau kilmingumo antspaudas tebeliko — pagarba dorybei skarmaluose! Ji kilnesnė už tą iš Faubourg St.-Germain!

*) Gatvių šluoti. Tai visų Paryžiaus vargšų kvartalų nelaimingųjų, kurie dar nori ir gali dirbti, paskutiniųjų priepalaid. Didžioji Paryžiaus gatvių šlavikų dalis tuo metu buvo italai.

(Bus daugiau)

SVARSTYMAI

IS JAUNESNĖS IR VYRESNĖS KARTOS
VISUOMENININKŲ SUSIRAŠINĖJIMORašo
L. JAUNIS ir V. ŽILIS

Neliberalu būti išskirtinai tik "antiklerikalui". — Klerikalizmas skirtas nuo religijos. — Tautininkai buvo ir, turbūt, yra antiklerikalai, bet ne antireligininkai.

ŽILIS JAUNIUI
rugpjūčio 19 d.

... Liepos 28 d. laiško gale pabrėžė, kad norėtum matyti tautininkus tarp ko kita ir aiškius antiklerikalus.

Ar tautininkai pasirodys ateity radikalus, galbūt, pareis nuo to, ar jie nepasiekė retrospektyvoje, tai yra, vien tik išimtiesiškai apmąstyme ir pasigėrėjime tuo, kas kaip kada buvo (per daug literališkai suprantame "iš praetis stiprybės sėmimą"). Bet "aiškius antiklerikalizmas" tai turbūt dar reikalauja tikslesnio apibūdinimo.

Teisybė, liberalizmas nėra apsisprendimas būti idejiniu karklu, ant kurio visos ožkos lipa. Tai yra netgi griežtas pasipriešinimas konservatyviam sustingimui tik tradicijoms (paveldėjimui) dalykų supratime. Liberalizmas yra netgi kova prieš pasikėsinimą idejų raidai uždėti nekinamus varžtus ir palaikyti tuos varžtus moralinėmis ir ypač administracinėmis priemonėmis. Klerikalizmas yra užsimojimas padaryti visą dvasinį, protinį, kultūrinį, socialinį, ūkinį ir politinį gyvenimą priklausomą nuo klero nurodymų, paremtų nekinamomis dogmomis bei monopolizuota tų dogmų interpretacija. Tam liberalas, aišku, negali nesipriešinti.

Bet iš kitos pusės, liberalizmas juk pagal savo prigimtį yra tolerantiškumas kitoms idejoms, kitokioms pažiūroms, kol jos aktyviai nesikėsina prievartauti laisvės. Prieš pasikėsinimus į laisvę liberalas, manau, visada net labai radikaliai kovos, ir kovos vietiškai, ar tas kėsinimasis bus pamuštas religija, ar fašizmu, ar socializmu, ar kuo kitu.

Kai pabrėžė tik įlinkėjimą tautininkams būti antiklerikalais, tai susidaro įspūdis, kad šį dalyką išskirti iš kitų pasikėsinimų į teisėtą asmenybės laisvę, ir gal ar tik ne todėl, kad nori tautininkus matyti pasireiškiančius kaip antireligininkus. Bet apriorinis antireligiškumas, man regis, jau nebesiderina nei su liberalumu. Liberalas, man regis, rūpinasi kova prieš minties priespaudą, o ne prieš religiją.

Nesakau, kad Tu (nei tautininkai) turi būti prareligininkai, bet nei tautininkai nei liberalai požiūriu nebūtų pateisinama būti principiniu antireligininku.

Šiuo požiūriu tautininkams, man regis, jokio gairių pakeitimo nereikia. Vieni iš jų gal yra prareligininkai, kiti abejingi, bet jie buvo ir, turbūt, tebėra šiuo požiūriu kažkaip savaimė artimi prie pagrindinės liberalinės tėsės: būdami ne antireligininkai, yra neabejotinai antiklerikalai, klerikalizmas, žinoma, imant tikrąją to žodžio prasmę.

Taip buvo nuo AUSROS-VAR-

PO-VILTIES laikų, taip, manau, yra ir dabar.

Tiesia, klerikalizmo praktinius pasireiškimus ne visada lengva atskirti nuo religinių dalykų. Kartais, atiduodant religijai, kas jai atrodo bepridera, netyčiomis atiduodama duoklė ir klerikalizmui. Bet tai greičiau neapsižiūrėjimai, o ne principiniai nusi-

statymai... Redakcijos pastaba: Spausdinami S. Rudžio įsiterpimai, būvome priversti palaikyti V. Žilais ir L. Jaunius laiškus, rašytus apie S. Rudžio įsiterpimą nezinant. Iš jų, berods, paaiškės, kad S. Rudis kaipur bus aniedviem už akių užbėgęs. Todėl dabar kitas, tą susirašinėjimą besekančius prašom turėti kiek kantrybės ir pasekti jį ilgesnį laiką. Jau turime žodį iš L. J. ir V. Ž., kad jie pasidalins savo mintimis laiškuose ir apie S. Rudžio laišką, tik išspausdinti tai galėsime kiek vėliau, kai ateis eilė.

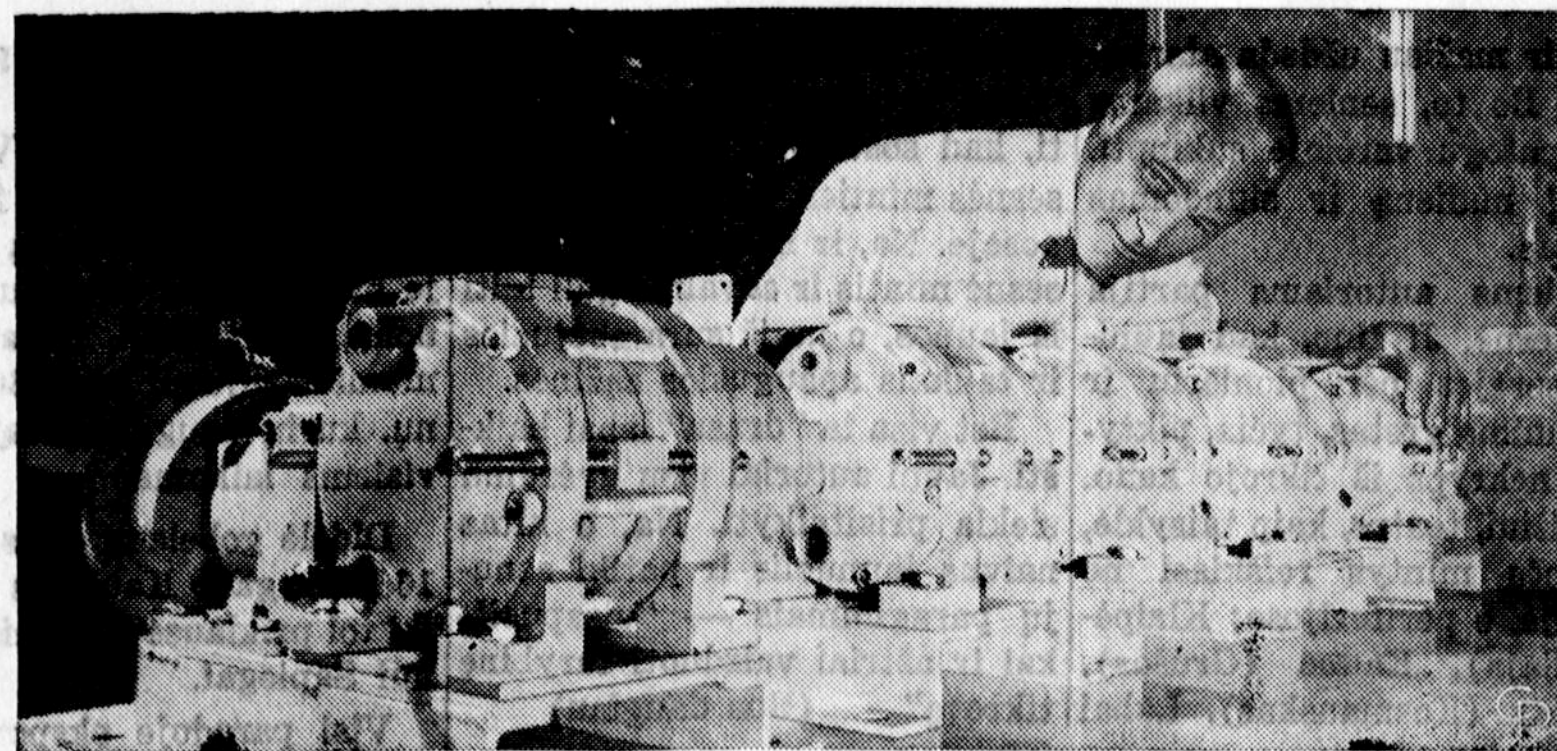
IR TAIP
GYVENIME
BŪNA

Vienas 73 metų East Providence miestelio gyventojas buvo išteisintas eismo byloje, kai įvertindamas tris kartus iš eilės adatą, įrodė, jog jo regėjimas yra pilnoje tvarkoje.

College Corner miestelio mokykla yra ant Ohio ir Indianos valstybių sienos. Vienos klasės yra Ohio ir kitos Indianos valstybėje. Valgykla yra abiejose valstybėse. Trys ketvirtadaliai moksliečių gyvena Indianoje ir tik vienas ketvirtadalis Ohio. Anksčiau mokyklos išlaikymui lėšas skirdavo lygiomis Indiana ir Ohio. Šiuo metu Ohio skiria 30% ir likusias Indiana. Mokykla tvarkoma dviejų tarybų: Ohio, susidedanti iš penkių narių, ir Indianos — iš trijų narių. Abiejų tarybų narių dauguma turi sutikti, kad vienas ar kitas mokytojas būtų samdomas. Iš kitos pusės mokytojas, noris dėstyti toje mokykloje, privalo išlaikyti egzaminus, kurių reikalavimai yra skirtingi abiejose valstybėse.

Didieji tiltai yra mėgstami savivudžių. Vienas San Francisco policijos tarnautojas per trejus metus atkalbėjo 80 asmenų, kad jie nenušoktų nuo Golden Gate tilto.

Vienoje Madisono miesto valgykloje svečias, baigęs pietus, atsiprašė keliom minutėm pažiūrėti šuns, kuris esąs paliktas

Komplikuoti ir labai jautrūs instrumentai — dalis milijono dolerių vertės įrengimų, įmontuotų į naują JAV atominių povandeninių Triton, kuris rugpjūčio 19 d. nuleistas į vandenį. Šie instrumentai skirti gelmių slėgimui matuoti.

lauke. Kada valgyklos vedėjas susidomėjo, kodėl svečias taip ilgai negrįžta, tai pasirodė, jog 2,25 dolerių pietų sąskaita nuėjo šuniui ant uodegos.

Vienas Kalifornijos miestelyje keleivis įlipo į baltai ir raudonai dažytą taksi. Pasirodė, jog tai esama vietos gaisrininkų viršininko. Norint išvengti panašių klaidų ateityje, automobilis nuvažytas baltai.

Anglijoje vienas praeitis, pastebėjęs skęstantį berniuką, šoko su rūbais į maldybos baseiną ir išgelbėjo. Kai norėjo persirengti, tai maldybos prižiūrėtojas neleido į kabiną, iki nesusimokėjo 18 centų.

San Quentino kalėjime kalnys išlaužė grotas, įėjo į kalėjimo krautuve, atidarė seifą ir pasiėmė iš kalėjimo su 116 laikrodžių.

Charlestone vienas medžiotojas, nubaustas už nelegalų medžiojimą, nusintė pabaudą ir du dolerius prenumeratoris laikraščiu, kuriame skelbiamos visų nusizengusių medžiotojų pavardės, nes jis noris nors kartą pamatyti savo pavardę spaudoje.

RUSIJA — ATSLIKĖS
KRAŠTAS

Paraudonavęs amerikietis milijonierius Cyrus Eatonas su savo žmona ir keliais veislinais galvijais šiuo metu vieši Maskvoje pas Sov. S-gos žemės ūkio ministerį Mackevičių ryšium su visasąjungine žemės ūkio paroda.

Savo įspūdžius iš Maskvos Mrs. Anne Kinder Eaton dienraštyje The Cleveland Press pradžioje labai teisingu ir atviru Rusijos apibūdinimu:

Dvidešimt keturių valandų Maskvoje pilnai pakanka užgirsti dviems faktams:

Zmonės nėra linksmi, kaip amerikiečiai savo krašte;

Rusija yra atsilikęs kraštas.

Toliau Mrs. Eaton pasakoja, kaip jie buvo sutikti Maskvoje, kaip Mr. Eaton buvo apdovanotas žymeniu už sovietų galvijų veislės pagerinimą, savo laikui jam padovanojus veislinį bulių, kaip jį draugai rusai stengiasi atsilyginti jiems už vaišingumą Eatonų rezidencijose prie Clevelando ir Nova Scotia ir t.t.

E. K.

VISI VAIŽGANTĄ GERBIAME, BET
DAUGUMA BIJOME JO PAVYZDŽIU
PASEKTI

DR. L. STELMOKAS, iš RENDSBURGO, RAŠO VIENAM DIRVOS SKAITYTOJUI APIE VAIŽGANTĄ, TREMTINIŲ VARGŲ IR BLOGĄ VARARĄ ŠIAURĖS VOKIETIJOJ

Nuo mano paskutinio laiško Jums iki šiai dienai atėjo septyni spaudos siuntinukai, kurių dviejuose buvo ir po knygą. Malonus skaitymas.

Man daug džiaugsmo suteikė Vaisganto raštų tomas. Ir juos beskaitydamas vis surandi ką naujo, jo dvasia tokia šviesi, patraukianti. Ir pagalvojus keista pasidaro. Visi mes, be partijų ir pažiūrų skirtumo, Vaisgantą gerbiame, garbiname, juom didžiujamės, bet jo pėdomis sekti nenorime. Mes ieškome kitų partijų ar kito nusistatymo tautiečių būde ir veiksmuose vien tik bloga, iškisame, kad ir iš giliausiais, kiekvieną dėmelę, kiekvieną klaidą. O akis užmerkiame prieš tų "tariamųjų priešų" nuveiktus darbus.

Vaisgantas, gi, buvo kitoks. Jis savo aštrią plunksną kartais ir gerokai išvanodavo kurį nors veikėją, bet kiekvienam pripažindavo jo nuopelnus, nesibijodavo savo redaguojamame laikraštyje pagirti ir svetimų partijų darbuotojus, jei tik jie ką gero nuveikdavo Lietuvos ar lietuvių visuomenės naudai. Jis net nemėgindavo tų darbų svarbą sumažinti, — elgdavosi kaip beasirakšas teisėjas. Tai buvo jo charakterio didybė. O apie kiek mūsų šių dienų didžiųjų veikėjų tą būtų galima pasakyti?

— Apsidairykime aplink, ką mes dabar matome per šaukiamus susirinkimus? Tematomė vis tuos pačius gerai pažįstamus žmones, kurie, nors vėluodami, atbaidina į šaukiamąjį visuomenės svarbos susirinkimą.

Jų tėra keletas dešimtų. Ir stant kandidatus į valdybą, mes girdime kone vis tuos pačius keiliolika žmonių. Ir pasiryžę dirbti, tikrai, tėra keiliolika, dažnai tik keletas; ir iš to keleto, jei viso rūpesčio sunkenybės neprisiima vienas, nesti darbo. Dažnai kviečiamieji susirinkimai esti tiesiog tušti; tai net tų kelių kandidatų nėra iš kur gauti.

— Ir turime daug draugijų. Jų beveik užtektų, kad jos nebūt tokios anemiškos, kad darbas virte virtų, kad visi būtume jomis suinteresuoti. Manęs netikina tai, kad mūsų tautiečiai esą pernelyg darbo nuvarginti. Žinoma, vargas pradirbti nuo pradėjimo 8 valandas. Vis dėlto, kai širdis kur patraukia, tesime nubėgti... Tai galėtume nubėgti ir į susirinkimą.

— Jei nepasitaisytime, jei ir toliau liksime ištūžėliai, netapsime suorganizuoti veikėjai visuomenės ir valstybės darbui, žus

MARGUTIS

yra pats seniausias Amerikos lietuvių žurnalas. Jis išleina kiekvieną mėnesį — yra gausiai iliustruotas, turiningas, įvairus ir skaitomas su malonumu.

Margučio adresas: 6755 So Western Ave., Chicago, Ill. MARGUCHIO metinė prenumėra \$3.00.

mūsų valstybė, žūsimė ir mes patys. Nejaugi mūsų širdis tetai tiek apie garbingąjį Vaisgantą. Šiaip pas mane ne daug kas naujo, ne daug kas gero. Energijos po truputį atsiranda daugiau, bet viskas eina taip iš lėto, kad kartais kantrybės galima nustoti. Iš kambario vis dar neleidžiama išeiti, bet tam ir jė-

CHICAGO IR CICERO

• Dr. St. Biežis, vienas iš žymiųjų Amerikos lietuvių Tautinės Sąjungos veikėjų, neseniai gavo ordeną — Vyčio Kryžių su Amerikos simboliu. Gana nuostabu, už ką ir kaip? Dabar? Juk Vyčio Kryžius buvo pats aukščiausias pasižymėjimo ženklas nepriklausomai Lietuvoje. Tai padėka ir pripažinimas Dr. Biežiui už jo pagalbą Dariaus ir Girėno žygiui į Lietuvą. Tuo metu, kada Darius su Girėnu ruošėsi skristi į Lietuvą, Dr. Biežis buvo Amerikos lietuvių Kareivių Susivienijimo pirmininkas ir labai parėmė Dariaus ir Girėno žygį. Todėl dabar Amerikos lietuvių legiono vadas kpt. P. Jurgėla, įvertindamas Dr. Biežio pastangas, suteikė jam tokią retą garbę. Šiuo metu Dr. St. Biežis daug padeda lietuviams skautams.

• Kun. Petras Patlaba, Cicero lietuvių bažnyčios vikaras, yra taip pat Aukšt. Lituanistikos mokyklos direktorius.

• Generolas Mikas Rėklaitis, Lietuvos Kariuomenės Kūrėjo Savanorių sąjungos pirmininkas, davė Dirvos korespondentui labai įdomią politinę statistiką. Savanorių sąjunga buvo išsiuntinėsi savo nariams ankietą, prašydama atsakyti į klausimus politikos reikalais. Sąjunga šiuo tarpu turi 181 narį. Aišku, savanorių laisvame pasaulyje yra daug daugiau. Dėl įvairių priežasčių kiti nestoja į savo sąjungą. Pasirodo, kad į ankietą atsakė tik 68 žmonės. Pirmutinis ankietos klausimas buvo: Ar Tamsa nori, kad Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas pasilikų toks, koks dabar yra? Dauguma (53) atsakė, kad Vlitas neturi pasilikti toks, koks yra dabar.

• Inž. Jonas Variakojis, ALT S-gos Cicero skyriaus pirmininkas, buvo suaukęs valdybos po-

gų pakankamai nebūty. Taip tik pro langą žiūriu ir seku kaip, pavasaris prabėgo, kaip vasara baigia praslinkti. Tiesą sakant, šiaurinės Vokietijos dalyje šiemet tikros vasaros kaip ir nėra. Reta diena be lietaus. Vietiniuose vokiečių laikraščiuose jau skundžiamasi, kad javai išgule ir derlius gali niekais nueiti, nors bendrai paėmus laukiama neblogo derliaus. Mat ne visur taip lietinga.

Stovykloje visi dar stengiasi krutėti. Vienas grįžta iš ligoninės, tai reikia kitą jo vieton gauti, tačiau su šiuo pasauliu, nors ir vargingiausiai gyvenant, niekas nenori skirtis. Todėl ir laikomės atsispyrę, dantis su-

kande. Baigsiu šiam kartui, nes jei pradėsiu kurti kita tema kalbėti, tai vėl galo nebus ir teks dar porą lapų "pribaksnoti". Gal sekančią kartą ir ką įdomesnio surasiu.

Linkiu Jums geros sveikatos ir daug gražių dienų.

• Kaip visi šie sakiniai, visos tos mintys tinka ir šių dienų mūsų išievių-tremtinių gyvenimui! O tą rašė Vaisgantas 1921 metais. Štai koks jis aktualus ir šiandien. Ir labai naudinga būtų, kad mūsų visuomenė daugiau domėtųsi jo raštais. Galėtų daug ko pasimokyti, gal ne vienam akys atsivertų.

sėdį savo bute, kur ir Dirvos korespondentas dalyvavo informacijos tikslais. Dalyvavo šie valdybos nariai: inž. Biskis, Čenkus, Šulaitis, Vasaitis. Bobinas negalėjo atvykti — dirbo antvalandžius. Nutarta dėti pastangas, kad galimai daugiau narių dalyvautų rajoninėje konferencijoje. Bačiūno vasarvietėje. Taip pat nutarta skatinti narius ir jų šeimas gausiai dalyvauti Tautos šventės iškilmėse, kurios ruošiamos rugsėjo 6 d., šeštadienį, Cicero parapijos salėje. Pirmininkas Variakojis pabrėžė būtinumą aktyviau dalyvauti vietos visuomeninėje gyvenime, o taip pat turėti tikslesnę informaciją, lietuviškos politikos klausimais. Nutarta prašyti inž. Eugenijų Bartkų, ALT S-gos pirmininką, galimai greitu laiku padaryti pranešimą. Planuojama kiek vėliau suruošti vietinę pasirodymų Cicero. Paaikškėjo, kad nemažas narių skaičius, ypač iš naujai atėjusių, pageidauja informacijų ideologiniais klausimais. Buvo siūloma kviešti Algimantą Mackų skaityti paskaitą tuo reikalu. Tikimasi, kad ir Dirvoje pasirodys straipsnių iš tos sritys. Kiek pirmiau Dirvoje jau buvo panašų straipsnių.

• Z. Juškevičienė, Dirvos bendradarbė, išvyko su savo dukra (inž. Variakojos žmona) dvieji savaitės atostogų į Tautinę skautų stovyklą.

• Antanas Rudis kandidatuoja į kongresmanus nepriklausomai nuo partijų, ir tuo reikalu petijcia jau surinko pakankamai parašų. Rudis kandidatuoja trečiajame kongresiniame distrikte, kur be Rudžio, dar kandidatuoja vienas respublikonas ir vienas demokratas.

• Algirdas Avizienis, Lietuvos Kariuomenės Kūrėjo savanorio Antano Avizienio sūnus, baigė studijas su magistro laipsniu.

Dabar ruošiasi doktoratui. Ir jau turi darbą radaro srityje. Gi to paties Avizienio dukte Aldona studijuoja chemiją ir netrukus gaus Bachelor of science. Tėvas Avizienis neturi susikrovęs turto. Vargsta, nelengvai dirba, bet vaikams atidaro kelią į šviesią ateitį.

• Dr. Biskis Birutė Ona, jau nuo 1956 metų pabaigos pradėjo dirbti Argonne National Laboratory, atominių tyrinėjimų laboratorijoje. Dr. Biskis ten dirba biologinių ir medicininių tyrimų skyriuje. Dr. Biskis yra tremtinė, gimusi Kaune. Jos vyras, inž. Biskis, dirba toje pačioje laboratorijoje. Julius Sakelė

SANTARA, OPERA
IR 13 RUGSĖJO

Santara, Lietuvių Studentų Santara turi savo skyrių ir Clevelande. Niekas nežino, kiek čia jų yra. Bet visi žino, kad jie yra. Šio miesto santariečiai turi paprotį savo tautiečiams pristatyti ne kalbom, o gana žiokingais žygiais.

Prieš kelis mėnesius jie rizikavo keliais tūkstančiais dolerių ir parsikvietė Chicago Steponeitį su šikšnosparniu. Klausė mės linksmos Strauso operetės ir buvome nudžiuginti.

Dabar juos jau stačiai galvos netekusiais laikais, pasiryžus į Clevelandą atsikviesti (geriau — jau pasikvietusius) pačią operą Faustą.

Opera. Kitais metais visas pasaulis minės šimtą metų nuo operos Fausto kompozicijos užbaigimo.

Prancūzas Gounod parašė visą krūvą operų, bet jo Faustas liko nemirtingas ir karams šaučiant, ir valstybėms griūvantiems. Mūsų Valstybės operos repertuare Faustus turėjo pastovią ir niekieno neginčytą vietą. Lankytojai ir šiandien tebekalba apie Faustą ir jo žymiuosius solistus. Sunkiai įvertinama darba atliko Chicago Vyrų Choras, vė atgaivinęs populiariąją operą sunkiomis emigrantinėmis sąlygomis Chicago lietuvių ir jų svečiai amerikiečiai vis dėlto pajėgę padengti bent pašais medžiagines pastatymo išlaidas.

13 rugsėjo. Tą dieną mūsų darbštusis jaunimas patirs, ar jo miesto lietuvių pakankamai vertina jų kultūrinį darbą. Jie šiuo rizikingu žygiu ne tik apeliuoja į clevelandiečių patriotinę samonę. Jie jam žada keleriopai atlyginti už bilietui išleista pinigą.

Fauste girdėsime ne tik gerą chorą ir garsųjį Clevelando simfoninį orkestrą. Jau žinomi ir emigracijoje iškilę mūsų solistai atliks svarbiausius vaidmenis. Savo miestui čia dainuos A. Stempuzienė Šibelio partijoje. Margaritą duos Kripkauskienė, gražiai čia užsirekomendavusi dviejuose koncertuose.

Čia nereikia nė rekomenduoti mūsų mėgiamojo tenoro Baranauko. Jis dainuos Faustą. Girdėję, gražias pagyras sako ir bosas Vaznelio adresu. Jis esąs visai puikus Mefistos.

13 rugsėjo į Masonic Auditorium susirinks ne tik visi Clevelando ir jo apylinkių lietuviai. Faustu pasigėrėti, bet ir būrius savo svečių atvėsi. Bilietus tai jau dabar pats laikas įsigyti. Klauskite jų Liet. Prek. Namuose — 6933 Superior Ave., arba sekmadienį spaudos kioske.

Vmrs.

PERSIUNCIAME SIUNTINIUS Į SSSR, LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ IR KITAS RESPUBLIKAS. NAUDOKITES PATARNAVIMU PATIKIMOS, ATIDŽIOS IR SKUBIOS FIRMOS

GENERAL PARCEL & TRAVEL CO. INC.

135 W. 14th St., New York 11, N. Y. Tel. CHelsea 3-2583
(Licensed by USSR)

MŪSŲ SKYRIAI

116 East 7th St. New York City Tel. YU 2-0380	900 Literary Rd. Cleveland 13, Ohio Tel. TOWER 1-1461	332 Fillmore Ave. Buffalo 6, N. Y. Tel. MOhawk 2674	11339 Jos. Campau Detroit 12, Mich. Tel. TOWnsend 9-3980
632 W. Girard Ave. Philadelphia 23, Pa. Tel. WALnut 5-8878	132 Franklin Ave. Hartford, Conn. Tel. CHapel 6-4724	308 West 4th St. Boston 27, Mass. Tel. ANDrew 8-5040	

Visais klausimais, susijusiais su siuntinių persiuntimu Jūsų giminiams ir draugams, kreipkitės į mūsų patyrusius, atidžius ir mandagius skyrių vedėjas, kurie maloniai suteiks jums visus nurodymus. Mūsų didžiulė firma, turėdama tūkstančius patenkintų klientų, 100% garantuoja siuntinių pristatymą. Kiekvienas siuntinys išsiunčiamas per 48 valandas ir adresatą pasiekia per 6-7 savaites (oro paštu per 7-12 dienas).

Jūs dar spėsite persiųsti maisto produktus vasaros laikui. Mūsų įstaigos yra didelis pasirinkimas pirmos rūšies maisto produktų, kaip tai — sviesto, arbatos, kavos, ryžių, kumpių ir t.t., o taip pat pramonės gaminių: vilnonių audėklų, dirbtinio šilko, odų visokių rūšių, skarelų, avalynės, laikrodžių ir kitų daiktų pačiomis žemiausiomis kainomis. Atsiminkite, kad mes esame siuntinių persiuntimo specialistai.

Meksikos sostinėje studentai buvo suorganizavę streiką, protestuodami prieš autobusų bilietų kainos pakėlimą. Streikas baigėsi čia matomu reginiu.

Cleveland APYLINKĖS

DIRVOS RUDENS VAKARAS

Ivyksta spalio mėn. 4 d. Slovenian Auditorium, kuri šią vasarą pagrindinai atremontuota ir visiems svečiams labai patogi.

Programoje Chicago Dramos Teatro pastatymas "Pažadėtoji žemė". Vaidina prityrę aktoriai. Pastatymas Liet. valstybinio teatro režisieriaus Ip. Tvirbuto.

Rezervuokite spalio 4 d. tam įdomiam vaidinimui ir sekite tolimesnius pranešimus Dirvoje.

Mirė Klemensas Matusevičius,

ilgesnį laiką sirgęs ir sulaukęs 72 amžiaus. Buvo taurus lietuvis, nuostabią rėmęs Dirvą, buvęs Vilties Draugijos narys. Gražiai išaugino ir išmokslo dukterį ir sūnų. Kol sveikata leido buvo nuolatinis lietuviškų parengimų lankytojas. Į JAV atvyko prieš aštuonerius metus.

Likusiai našlei p. Matusevičienei, sūnui, dukteriai ir kitiems artimiesiems reiškiam giliausia užuojauta.

Lankėsi Michigane

Gen. K. Tallat-Kelpša su ponia ir Karpiai Darbo šventės proga buvo nuvažiavę į Flint, Mich., aplankyti gen. Joną Černių ir jo ponia. Ten jie suėjo ir daugiau lietuvių. Pas Černius taipgi lankėsi iš Detroito inž. Petras Sivilas ir maj. Antanas Racka su ponia.

Pirmą vakarą šeimininkai nusivėžė savo svečius į Nidos' vasarvietę, kurios savininkai yra inž. Kestutis Kodatis ir ponia Kunigunda Kodatienė. Vasarvietė stovi prie Lobdell ežero, vieno iš ilgos eilės ežerų toje srityje, netoli Linden miestelio. Ju butas įrengtas lietuviškais motyvais iš lauko ir viduje, ir yra kelios paskiros patalpos vasarotojams.

Čia svečiavosi ponia Gerulaitienė, generolo Gerulaičio žmona; jis bolševikų išvežtas į Sibirią. Kiti svečiai, kapt. Jurgis Mitkus su ponia ir Kostas Čiuželis, visi iš Detroito.

Flint mieste yra didelės Buick ir Chevrolet ir šiaip General Motors dirbtuvės.

Gen. Černius dirba inžinerijos srityje didelėje AC firmoje, kuri gamina precizinius instrumentus automobiliams ir kitiems reikalingams. Inž. Kodatis dirba Chevrolet firmoje. Jo tėvas, buvęs profesorius Kaune, mirė Chicagoje.

Flinte gyvena rašytojas Balys Gražulis su šeima, inž. Juozas Virškus su šeima ir šiaip lietuvių.

Antanas Leimonas,

važiuodamas iš Clevelando į Chicago aplankyti savo broli Juozą, pakeliui sunkiai susirgo ir buvo paguldytas į Illinois Central Hospital.

Algis Andrašiusas,

Clevelando Pilėnų tunto Stp. Dariaus laivo vado pavaduotojas, rugp. 25 d. išvyko atlikti ka-

Stroh's pažanga

Stroh alaus gamykla buvo pakvietusi Clevelande svetimomis kalbomis einančių laikraščių atstovus aplankyti jos bravorą Detroito, Mich., ir būti liudininkais to pripažinimo, kurį jai, kaip vienai Detroito pionierių firmai, įsteigta daugiau kaip prieš 100 metų, suteikė Detroito Istorinė Sąjunga.

Detroito Istorinio Muziejaus specialiai surengtoje parodoje buvo išstatyta 17 pėdų ilgio plakatinė lenta, kurioje vaizdais palyginti senieji įrengimai ir dabartinis modernus bravoras. Gamybos procesas buvo vaizduojamas nuolat besisukančia spalvotu plokštelių juosta.

Aišku, šių dienų gamybos procesas yra visiškai skirtingas nuo anų dienų. Didėjantis Stroh alaus pareikalavimas privertė jį smarkiai išplėsti ir modernizuoti.

Stroh yra vienintelis atvira ugnimi verdamas alus visoje

rinės prievolės JAV kariuomenėn. Stp. Dariaus laive jis nuo pat pirmųjų dienų pasižymėjo darbštumu ir ištverme. Jo dėka laivas atlaikė visas audras ir su geru vėju traukia į penktąjį lietuviškosios skautybės dešimtmetį.

Už savo pareigumą v. v. A. Andrašiusas tapo apdovano- tas skautiškoju "Už Nuopelnus" ordinu. Martyno Jankaus jūru budžių įgula jam surengė kuklias broliškas išleistuves.

Irenos Andolytės ir

Henriko Johansono sutuoktuvės įvyksta ši šeštadienį — rugsėjo mėn. 13 d. 10 val. Naujosios parapijos bažnyčioje. Abu jaunavedžiai yra aktyviai įsijungę į Čiurlonio ansamblių ir kitas lietuviškas organizacijas.

LITUANUS vakaras

Ivyks šeštadienį, rugsėjo 27 dieną, lietuvių salėje. Programą atliks studentų kvartetas iš Chicago, clevelando baletų šokėja ir dailiojo žodžio menininkas iš Montreilio, Kanados.

Po programos bus šokiai, grojančiam orkestrui ir vaisės, ruošiamos puikioms šeiminiškėms. Onos Jokubaitienės.

Bilietus — po \$1.50, \$1.00 ir moksleiviams po 75 centus galima gauti pas vakaro rengėjus — akadminį jaunimą, Dirvoje, Liet. Prekybos Namuose (6933 Superior Ave.), Spaudos Kioske ir pas kitus platintojus. Vietas galima rezervuoti skambinant tel.: MU 1-6767.

Į LITUANUS rėmėjų

eiles, po vajeaus paskelbimo, įsijungė nuolatiniai studentijos darbu rėmėjai: Dirvos red. B. Gaidžiūnas, Liet. Bendruomenės CV pirmininkas St. Barzdukas, buvęs Dirvos red. K. S. Karpius ir kt.

Gražus 2 šeimų namas, parduodamas savininko. Po 5 kambarius. 1 kamb. įrengiamas 3 aukšte. Labai geram stovyje. 420 E. 120 St. Šeimininkas gyvena žemai. (71)

GRAZI REZIDENCJA!

Puiki vieta ant ežero kranto. Arti prie Naujos Parapijos. Angliško stiliaus, mūro statyba. 4 erdvūs miegami kambariai. Palikimas — galima pirkti lengvomis sąlygomis.

JONAS NASVYTIS

R. Call Realty Co.

421 East 230 Street

IV 6-1600

REMĖKIME LITUANUS

Akademinių jaunimo leidžiamas anglų kalba informacinis kultūrinis žurnalas LITUANUS gali eiti tik visų lietuvių remiamas.

Rugsėjo mėnuo yra paskelbtas LITUANUS žurnalui remti mėnesiu ir ši mėnesį Clevelando jaunimas renka aukas.

Clevelandiečiai kviečiami paremti LITUANUS žurnalą. Aukų lapus turi aukų rinkėjai — Clevelando jaunimas ir studentai, DIRVA, Spaudos Kioskas ir kiti jaunimo bičiuliai. Aukos renkamos taip pat ir po pamaldų prie Sv. Jurgio bažnyčios. Kurie patogia, prašoma siųsti aukas LITUANUS administracijai 916 Willoughby Ave., Brooklyn 21, N. Y.

Ivairiais vajeaus reikalais kreiptis į LITUANUS žurnalui Remti Komitetą, 508 E. 125 St., Cleveland 8, Ohio (telefonas MU 1-6767).

Visos Clevelando organizacijos ir visi lietuviai paremke šį svarbų jaunimo darbą. LITUANUS rėmėjai gaus atitinkamus meniškus padėkos diplomus — jaunimo padėką už jų paramą.

Namų pirkimo-pardavimo įstaiga
J. G. OSHEN REALTY & INSURANCE SERVICE,

1141 Ansel Rd.,
Cleveland 8, Ohio,

pasipildžiusi dviem patyrisiais bendradarbiais, jūsų patogumui yra atidaryta kasdien nuo 10 v. ryto iki 8 val. vakaro. (Sekmadieniais bus atidaryta 10-4 val., pradedant spalio 5 d.).

Visuomet mandagų patarnavimą randate pas tos įstaigos vedėją

Edvardą Karnėną.

Ten pat atliekamas dokumentų notarizavimas — parašų patvirtinimas.

Telefonai: SW 5-4808 ir namuose ER 1-4732. (71)

Naujojo Parapijoje veikiančios

Sv. Kazimiero vardo lietuvininės mokyklos antriejį mokslo metą pradeda rugsėjo 20 dieną.

Pamokos, kaip ir pereinamais metais, vyks nuo 1 ligi 3 val. p. p. šeštadieniais.

Vaikučius galima užregistruoti šeštadienį klebonijoje tuoj po lietuviškų pamaldų, arba šeštadienį pamokų metu.

Manome, kad visi lietuviai tėvai dar tebeaiško savo būtiną tautinę pareigą vaikučiuose lietuviškumą išlaikyti, o lietuvininės mokyklos tikslas ir yra tėvams pagelbėti.

Šiais metais darbo sąlygos, atrod, bus geresnės ir todėl numatoma dirbti su visais keturiais skyriais.

Fausto operos bilietus,

šią savaitę bus dar galima įsigyti Lietuvių Prekybos Namuose, 6933 Superior Ave. iki šeštadienio 12 val. dienos. Šeštadienio vakare bilietus bus galima įsigyti Masonic Auditorijoje nuo 6 val. vakaro.

Rengėjai įspėja visus dar kartą, kad Fausto spektaklis prasidės lygiai 7 val. 30 min. be jokių pavėlavimų. Norintieji bilietus įsigyti prieš spektaklį, turėtų nuvykti į Masonic Auditoriją apie 6 val. 30 min., nes gali tekti stovėti eilėje gerą pusvalandį.

Lietuvių Budžių stovykloje,

kuri įvyko rugpjūčio 12-24 d. p. Keršio miške, buvo surengta viena eilė paskaitų. Dr. Žilinskienė mokė lietuvių kalbos gražiojo skaitymo ir tarimo, kun. Dziegaitis kalbėjo apie tikybinę moralę, Dr. K. Pautienius — apie pirmąją pagalbą ir higieną, inž. Žiūris — apie lietuviybės išlikimą, dail. Žilinskas — apie tautinių ženklų reikšmę ir pamokė rikiuotės.

Lietuvos Nepriklausomybės kovų dalyvis Mackevičius budžiams padovanojo tautinę vėliavą, prie kurios 5 kandidatai — Vyt. Dailidė, G. Balasevičius, A. Kalvaitis, Paškonis ir A. Dailidė — davė žodi.

Išnuomojamas kambarys ramioje vietoje, mažoje šeimoje. Telefonas: PO 1-6015.

J. P. MULL-MULIOLIS
Seniausią lietuvišką namų pirkimo-pardavimo agentūrą
Clevelande
6606 Superior

Sv. Jurgio parapijoje

2 šeimų 5-5, didelis sklypas, reikia remonto. \$11,500.
3 šeimų 3-3-4, \$11,600.
3 šeimų 6-4-3. Prašo \$14,900.
1 šeimos nedidelis — \$8,500.

Sv. Kazimiero parapijoje

Geras 6 kamb. namas. \$8,700.
Erdvūs 8 kamb., įmokėti — \$1,000.

Slovakų-kroatų rajone

4 šeimų 3-3-3-3, pajamos apie \$175 į mėn. Prašo \$12,500.

Bratenahl

Puikus mūrinis vienos šeimos 9 kamb. namas, pristatytį garažai, gražus sklypas. \$24,000.

East Cleveland

4 šeimų mūrinis po 6 erdvius kamb. ir balkonai. Prašo \$35,000.
B e n d r a d a r b i s
Algimantas Dailidė

UT 1-2345 HE 1-8516 (69)

EAST 118 ST. — \$13,300

3 miegamieji. Namas labai geram stovy. Naujas dujų furnasas. Variniai vandentiekio vamzdžiai. Naujas stogas. \$1,000 vertės kilimas.

Betty Hansen Realty

UL 1-6150

GERAS PIRKINYS

Skubiai norima parduoti du namus vienam sklype, E. 8' gatvėje, tarp Superior ir St. Clair Abudu namai yra erdvūs ir labai prieinama kaina. Dėl platesnių informacijų skambinkite: J. A. Griusis Realty 19715 Cherokee Ave. IV 6-2525 (69)

J. CIJUNSKAS LAIKRODININKAS

Taiso ir parduoda laikrodžius apyrankes ir kitas brangenybes. Sąžiningas ir garantuotas darbas prieinamomis kainomis.
753 E. 118 St.
Cleveland 8, Ohio
Telef.: LI 1-5466

THREE WAY PAINTING CO.

Lietuviška įmonė atlieka įvairius naujų ir senų namų dažymo ir dekoravimo darbus iš lauko ir viduje.

Lietuviams darome nuolaidą.
J. ir E. Ignatavičiai
677 E. 128th St. Tel. MU 1-8368

J. S. AUTO SERVICE

Sav. J. Švarcas
1254 Addison Road
Tel. HE 1-6352
Atdara nuo ryto 8 iki 7 v. v.

AUTOMASINŲ TAISYMAS

Mašinų viršaus taisymas ir dažymas; motorų, stabdžių patikrinimas ir taisymas, greičio dėžės ir kt. mašinų dalių įdėjimas.

Parduodami amžini akumuliatoriai.

24 hours towing.

Dienos telef.: HE 1-6352.
Nakties telef.: LI 1-4611.

PRANEŠAMA... NATIONWIDE'S naujas

ŠEIMOS DRAUDIMAS

Vienas gyvybės draudimas padengia visą jūsų šeimą... net automatiškai kiekvieną naują prisidėjusį (po 14 amžiaus dienų) NE KIEK NEPADIDĖJANT už mokamą vieną draudimą!

PAULINA MOZURAITIS,
Agentas
SK 1-2183

70 Chicago lietuvių operos dalyvių

atvyksta į Clevelandą su Fausto spektakliu. Daugumas nakvynės jau pasirūpino pas gimines, pažįstamus ar viešbutyje. Nakvynės reikalingos dar 30 operos narių:

Mažionytė Sofija, Vaclovas ir Margarita Momkai, Beinarauskas Vytautas, Celkis Petras, Vaitkevičius Vincas, Česuskas Jonas, Gutauskas Vytautas, Vytautas ir Virginija Kupeikišaitė, Mardosas Vincas, Petruskas Vacys, Stropus Vladas, Dudėnas Juozas, Kalvaitis Leonas, Mažeika Vaclovas, Mykolėnas Alfa, Antanavičius Antanas, Grina Antanas, Jokubauskas Eduardas, Mockaitis Jonas, Paškevičius Zenonas, Vaišvila Vladas, Pakalėna Benas, Linevičius Antanas, Vytautas Virkau, Vaznelis Jonas.

Clevelandiečiai, kurie galėtų apnakvydinti ką nors iš Chicago svečių, prašomi skambinti Nijolei Bartuškaitei, tel. GL 1-6482. Chicagoiečiai atvyksta autobusais prie Masonic Auditorijos šeštadienį, rugsėjo 13 d. apie 1 val. p. p. ir dar turės prieš spektaklį keletą valandų laiko.

D E M E S I O ' GLOBE PARCEL SERVICE, INC.

Persiūnčia Jūsų sudarytus naujų daiktų siuntinius į Lietuvą ir visas Rusijos sritis, apmokant muitą siuntėjui. Gavėjas nieko neturi primokėti.

Galima siųsti iki 44 svarų, jeigu persiunčiamieji daiktai telpa dėžėje, kurios dydis nustatytas JAV pašto taisyklių. Maistą kartu su rūbais siųsti neleidžiama.

Nepatikėkit savo brangių siuntinių į neaiškias, siūlančias tarpininkauti rankas.

Globe Parcel Service Inc. siūnia su Inturisto įgaliojimais. Siuntiniai pilnai apdrausti.

Siuntėjų patogumui turime gerų vilnonių medžiagų, odų, skarų, skarelų, batukų. Šios prekės parduodamos siuntėjams savikaina.

Adresas: 1313 Addison Rd. Kampas Superior ir E. 71st St. Tel.: UT 1-0836

I. J. SAMAS JEWELER

Šveicariški ir geriausi Amerikos laikrodžiai
Laikrodžių taisymas. Brangenybės. Įvairūs dovanų pasirinkimas.

7007 Superior Ave. Greta Ezella Theatre
Telef.: EX 1-3969. Bute: WA 1-2354

P. J. KERSIS

609 Society for Savings Bldg.—Cleveland, Ohio
OFISO TELEF.: Main 1-1773. REZIDENCJA: PENINSULA 2521

Norėdami pigiai pirkti namus mieste arba priemiesčiuose, kreipkitės į mane, gausite pigią kainą. Taipgi gausit patarnavimą įvairiose apdraudos-insurance reikaluose.

Sutaisau paskolas pirmo morgičio. Patarnavimas ir išpildymas garantuojama. Kreipkitės į mane telefonu arba asmeniškai.

LIETUVIŲ KLUBAS

6835 SUPERIOR AVE. EX 1-1143

Lietuvių Klubo Direkcija, visus lietuvius ir jų draugus, kviečia nepamiršti 1958 m. lietuvių klubo.

Praleiskite laisvalaikį su savais savuose namuose. Klubas turi įvairių garsiausių. Sėdėdami bet kurioje vietoje, galite klausytis muzikos, lietuvių radijo valandėles. Visą laiką veikia televizijos aparatas. Penktadieniais veikia lietuviškų valgių virtuvė.

Atsilankę neapsirikišite, visi patogumai Jums.

JAKUBS & SON FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue 936 East 185 St.
EN 1-1763 KE 1-7770

Amerikoje. Tam reikalui bravoras turi 19 milijonų varinių katilų, kur alus verdamas 2000 Farenheito laipsnių ugnimi, tuo būdu išgaunant lengvesnį, švelnesnį ir labiau gaivinantį skonį.

Gamybai naudojami geriausios rūšies miežiai, rinktiniai baltieji ryžiai ir specialiai auginam apyniai. Fermentacijos procesui naudojama mielių kultūra yra atgabenta iš Europos. Fermentacija atliekama šimte milijonų kubilių. Alaus sėdinimui įrengta per 500 iš vidaus stiklu išlietų tankų. Pilstytuvė yra viena iš didžiausių visame pasauly.

Nuo 1850 metų Stroh alus pasižymėjo aukšta kokybe. Laikui bėgant, keitėsi bravoro įrengimai, tačiau vadovybės tikslas — duoti vartotojui geriausios kokybės alų — visą laiką liko nepasikeitęs.

Viršutinėje nuotraukoje: vaizdu lenta, palyginanti senuosius ir dabartinius Stroh bravoro įrengimus. Apatinėje: J. W. Shenefield, Stroh Brewery Co. viceprezidentas ir iždinin'as, J. P. Palukaitis, Dirvos atstovas, ir Gari Stroh Jr.

DIRVA

THE FIELD

Redakcijos ir administracijos adresas — DIRVA, 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. — Telefonas: HEnderso 1-6344, Redaktorius Balys GAIDŽIONAS (buto telefonas: GL 1-3976).

PRARETĖJUSIAS GRETAS REIKIA UŽPILDYTI

P. L. B. S. IŠKILMINGAM POSEDY GEN. KONSULO JONO BUDRIO ŽODIS

Visi, neabejoju, jaučiame gilia šio Seimo prasmę ir svarbą užbrėžtą jo tikslų. Tie tikslai nėra sukurti dirbtiniu būdu, juos iškelė gyvenimas ir tai ne šandien.

Lietuvai Nepriklausomybę atgavus, džiaugėsi lietuviai ne tik Lietuvoje. Visi išeiviai lietuviai Amerikoje, Anglijoje ir kur jie bebūtų, entuziastingai tą žinią sutiko. Jie kovojo dėl savo senos Tėvynės laisvės, kuo galėjo — su pagrindu jie džiaugėsi laimėjimu. Protas ir jausmai diktavo, kad visa tauta ne tik atnaujintų giminytės ir dvasinius ryšius, bet suietų dar arčiau; kad tie ryšiai būtų ir glaudūs ir pastovūs.

Visa Lietuva juto svarbą suartėti su savo užjūrio broliais. Bet pradžioje, kaip ir kiekvienas naujakuris, turėjo gausybę sunkių problemų ir negalėjo visų jų vienu metu greičiu iš karto atlikti. Idėja būti buvo gyva — jai buvo visuotinis pritarimas, ir 1932 metų pradžioje iniciatorių būrys, radęs tam pilną tuometinės vyriausybės pritarimą, organizavo Užsienio Lietuviams Remti Draugiją. Ta tai Draugija ir parengė pasaulio lietuvių Kongresą, kuris įvyko Kaune rugpjūčio 1935 metais.

Šiandien mūsų Seimas susirinko labai sunkiose sąlygose, ir jo reikšmė svarbesnė, nei to pirmo Kongreso.

Mūsų tauta nedidelė, jos didžiausia dalis vėl pavergta. Tikiu tautos galumą. Ta didžiulia veikia pagal jų sąlygas ir savo atliks. Mes sudarome trečdalį ir tą išmėtyta po visą pasaulį. Senoji išeivija davė jauniausiam ryškų Tėvynės meilės pavyzdį ir padėjo tvirtą pagrindą organizacijom. Senųjų eilės praretėjo, bet jie ir toliau stiprūs savo dvasia. Jų meilė Lietuvai ta pati. Jų praretėjusių gretas užpildykite jūs, jaunesnieji. Jie turi senas organizacijas, Susivienijimus, politinę vadovybę.

Toms senoms, jau veikusioms organizacijoms, Bendruomenė nėra kiek nekludė. Anaipol, gerai susiorganizuojusios Bendruomenės, nesvarbu, kad kituose kraštuose, jos pagal vietos sąlygas, pasivadinusios kitaip, išsklė lietuvų autoritetą, o tuo pačiu bus ramstis ir palengvins darbą politiniams veikiniams. Čia ne kompeticija, bet kooperacija, ne rungtyniavimas, o bendradarbiavimas.

Nerodysime per daug baimės dėl nutautėjimo. Jaunuomenė aktyviai veikia, kelia spaudoje, kolegijose ir kitur Lietuvos klausimą. Taip yra Amerikoje, taip yra Australijoje, Pietų Amerikoje, net Naujoje Zelandijoje ir visur. Skautija, stovyklos, sportas, menas — niekas nepamiršta. Jaunuomenės atstovai, dar labiau įtraukti į organizacijas, patys vadovaus jaunesniesiems, to dar reikalingiems.

Būkime optimistai — tam turime pagrindą. Apsidairę pamatysime džiuginančius faktus.

Profesionalai neatsiriboja nuo jaunuomenės, lieka jų vyresniaisiais broliais, perduoda Lietuvos

tradicijas, remia moraliai ir materialiai. Jie atlieka sąmoningai savo pareigą Tautai ir Tėvynei. Jų šviesus pavyzdys patrauks ir tuos, kurie kol kas lieka nuosėdai visuomeninio darbo.

Turime mecenatų, skiriančių stipendijas, literatūros premijas. Ką gali padaryti, kad ir maža grupė, turėsime pavyzdį ir šandien. Mums visiems ruošiamas

netikėtumas — sumanytojai jį ir atidengs patys.

Prašau priimti mano broliškų sveikinimus naujai išrinktai Vadovybei, visiems šio Seimo dalyviams, ypatingai iš tolimų kraštų atvykusiems.

Manau, mūsų visų gilia pagarba ir padėka užsitarnauja Organizacinis Komitetas, nuvertęs kalnus, atliekant milžinišką darbą, paruošiant Seimą.

Nors ir maži skaičiumi — būkime didieji dvasia. "Vardan tos Lietuvos" ir Jai dirbant, susilauksime ir džiaugsmo ir atlyginimo — Laisvos Lietuvos.

SKIRSTĖMĖS VIENOS ŠEIMOS NARIAIS...

Korp! Neo-Lituania vasaros stovykla

KESTUTIS GAIDŽIONAS

Ilgai laukta pirmoji Korp! Neo-Lituania stovykla jau praeityje. Praėjo dideliu entuziazmu, rimtu pasiryžimu dirbti, gyvoj korporantiškoji nuotaka.

Stovykla, gal geriau ją vadinti studijų dienomis, vyko "Audronės" vasarvietėje, gražioje Cape Cod, Mass. gamtoje. Nors oficialus stovyklos atidarymas turėjo būti tik sekmadienį, rugpjūčio 24 d., bet jau nuo šeštadienio pradžioje rinktis stovyklautojai. Pamažėl įriedėdavo apdulėję automobiliai tai iš Clevelando, tai iš Bostono, tai iš Chicago. Ir vis pilni jaunų kolegų ir kolegų.

Sekmadienį stovykla buvo oficialiai atidaryta. Jaunimo susirinko iš Bostono, Chicago, Clevelando, New Yorko, Indianos ir t.t. Iš viso 40. Iškilmingam atidarymo posėdyje tarė žodį Korp! Neo-Lituania Centro Valdybos pirmininkas kol. P. Ališauskas, ypatingai pabrėždamas šių studijų dienų tikslą — sujungti visus korporantus į vieną šeimą PRO PATRIA šūkiu. Buvo pristatyta ir stovyklos valdyba, kurią sudarė kol. Dr. Br. Nemickas — vadovas, kol. D. Siliūnas — vadovo pavaduotojas, kol. D. Maurukaitė — arbiter elegancijam, kol. R. Kašubaitė — merginų vadovė, ir kol. R. Punkrys — vyrų vadovas. Vakare buvo linksmas susipažinimo vakaras.

Nuo pirmadienio prasidėjo rimtas stovyklos darbas. O jo buvo tikrai daug. Kasdien buvo skaitoma vienas jaunųjų kolegų referatas ir išklausoma po vieną paskaitą. Be abejo, įdomiausia

buvo išgirsti pačių kolegų referatus, nes iš jų mes aiškiai jutome, kaip mes patys galvojame, kaip žiūrime į kasdieninius bėdas ir ideologines korporacijos problemas.

Pačių jaunųjų korporantų buvo skaityti šie referatai: Kestutis Gaidžiūnas — Korp! Neo-Lituania junioro akimis; Donato Siliūno — Korp! Neo-Lituanijos santykiai su kitomis akademinėmis ir ideologinėmis organizacijomis; Algio Modestavičiaus — Kodėl aš esu ir turiu būti lietuviu; Rimos Kašubaitės — Parenkimų ruošimas; Rimo Nemicko — Korp! Neo-Lituania vidaus veikla ir Eglės Žemgulytės — Korp! Neo-Lituania tremties spauda. Po kiekvieno referato sekė gyvos diskusijos.

Su paskaitomis stovyklą apdailino šios visuomenininkai: prof. J. Vengris, Dr. Br. Kalvaitis, kol. A. Augustinavičienė, poetas St. Santvaras, prof. J. Puzino ir inž. J. Jurekūno rašyti žodžiai, ir t.t.

Žinoma, šalia šios rimtos dalies, buvo dar gausesnė linksmoji. O ji buvo labai, labai įvairi.

Nuo pirmos iki paskutinės dienos stovyklautojus lankė dienraštis "Naktibaldas". Ji, cituojant iš pirmo numerio, buvo: "stovyklos linksma ir paslaptinga dvasia". Jos puslapiuose mes dalinomės savo džiaugsmiais ir vargais, savo juoku ir sąžonomis. Naktibaldos akimis, mes kasdien regėjome čia gimstančią jauną korporantišką dvasią, kuri ir yra pats tvirtiausias pamatas visai tolimesnei veiklai. Laikraštį re-

Pranešame pažįstamiems ir draugams, kad š. m. rugsėjo 6 d., aprūpintas paskutiniais Sakramentais, mirė

KLEMENSAS MATUSEVIČIUS,

72 m. amžiaus.

Pašarvotas D. Jakubs laikotuvų name — Edna Ave.

Laidojamas iš Šv. Jurgio parapijos bažnyčios rugsėjo mėn. 10 d. 9:30 val. į All Soul kapines.

Nuliūdusi žmona, sūnus ir duklė su žentu bei anūkais

VYRAI ARKTYJE EDV. KARNĖNAS

dagavo kol. Kestutis Gaidžiūnas, Eglė Žemgulytė, Gražina Paukštytė ir Arūnas Gasparaitis.

Bematant ir prabėgo aštuonios stovyklos dienos. Ir prieš akis vėl skubėjo valandos, ne dienos, kada stovykla bus uždaryta. Uždarymo iškilmingą posėdį pravedė kol. P. Ališauskas, Centro Valdybos pirmininkas. Savo žodyje jis vėl išsklė stovyklos tikslą, pasidalino stovyklos įspūdžiais, o baigdamas dar kartą priminė Korp! Neo-Lituania ideologiją, pagrįstą tėvynės meile, dideliu tolerantiškumu kitiems, besąlygine kova dėl Lietuvos laisvės. Trumpus žodžius tarė stovyklos vadovas Dr. Br. Nemickas, sveičiai V. Abraitis ir A. Senikas.

Iš stovyklautojų pusės, spaudos vardu, kalbėjo Eglė Žemgulytė, "Naktibaldos" redakcijos vardu Kestutis Gaidžiūnas, ir bendru stovyklautojų vardu Vidula Gulbinaitė. Stovyklos metu buvo gauta visa eilė sveikinimų: iš kol. Svečo — Chicago tėvino, New Yorko Sambūrio, Los Angeles juniorų, Dirvos, Lituanos žurnalo ir t.t.

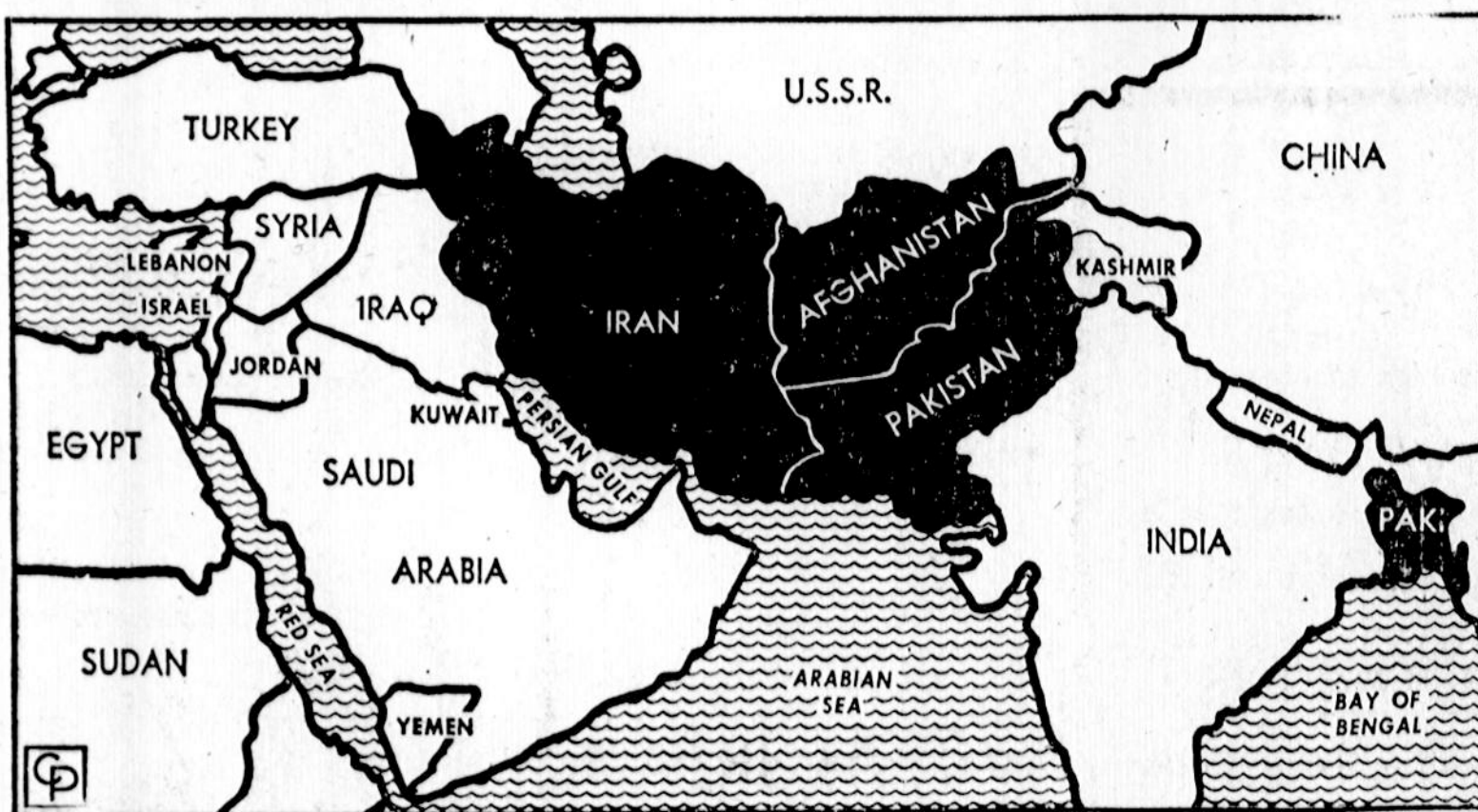
Pavakarej buvo kavutė, surošta iš New Yorko atvykusių ponų. O po to specialiai pasiūstas uždarymo vakaras ir paskutiniai šokiai. Apie vidurnaktį pradžioje kolegos jau skirstytis namo. Dainos žodžiams: Draugais esam, draugais būsim, draugais amžiais paliksim... lydint, nenorom sėdė į automobilius, spaudė dešines, jautresni braukė ašara, ir suko namų link, vis žvelgdami atgal, dar kartą pamodami liekantiems...

Atvažiuojant į stovyklą kaip pavieniu skvriu nariai. Pradžioje buvo čia Chicago, čia Clevelandas, čia New Yorkas. Išvažiuojant jau tik vienos didelės šeimos nariai. Nebeliko skvriu, o liko tik viena stipri korporacija. Išsiskirstė, bet ir vėl susitiksime — tai metinėse šventėse, tai suvažiavimuose, tai sekančiais metais stovykloje...

NORINTIEJI VASAROTI

savininku Stasio Lūžio ir Brutenio L. Veito vasarvietėje, kuri randasi saulėtam Cape Code. Kreipiasi sekančiu adresu:

Colonial Inn
Beach St.
Monument Beach
Cape Cod, Mass.

Nauja federacija? — Pakistanas pasiūlė Iranui ir Afganistanui sudaryti bendrą gynybos sistemą, drauge pašalinant tarp jų 3 valstybių muitų užtvaras ir pasų suvaržymus. Iranas ir Pakistanas, be to, priklauso Bagdado paktui.

VINGIAI IR PERSPEKTYVOS

J. P. P.

Nehru ruošiasi netrukus pareikalauti viršūnių konferencijos Tolumų Rytų klausimais — tokios žinios ateina iš New Dehli. Į siūlomųjų dalyvių skaičių bus įtrauktas Maocetungas ir, žinoma, jis pats.

Kinija krizę Tolumuose Rytuose plečia. Netiesioginės agresijos taikiniu padaryta P. Korėja. Komunistų agentai pradėjo plataus masto infiltraciją. Agentai naktimis atplaukia mažais laiveliais iš S. Korėjos. Šiuo metu jie tekursto antiamerikines nuotaikas, propaguodami Korėjos sujungimą. Ateityje gali pradėti plataus masto akcija.

Netiesioginė agresija taip pat palietė Hongkongą. Britai jau uždarė raudonųjų įtakoję esančias mokyklas, išvadydami komunistus mokytojus. Tačiau Peipingas rado naują spragą: jis užverčia Hongkongo rinką žemiau savikainos pardavimais prekėmis, kad pamušus koją Hongkongo pirkliams ir padidintų nedarbą.

Maocetungo avantiūrai gelbsti visas komunistinis blokas. Dideli MIG 17 ir lengvų pėstininkų ginklų kiekiai siunčiami iš Rusijos, Lenkijos ir Čekoslovakijos. Įvairiuose kraštuose verbuojami "savanoriai".

Tačiau tuo pat metu vis dar tebevyksta Maskvos ir Peipingo varžybos dėl pirmavimo komunistiniame pasauly. Chruščiovo ir Maocetungo susitikimo komunikatas buvo paskelbtas nevienodai (pirmą kartą istorijoje): Rusijos versijoje buvo pirmoje vietoje minėtas Chruščiovas, Kinijos — atvirkščiai. Pradžioje maišyti ir satelitai. Praeitą savaitę Maskva išsiuntinėjo satelitinės komunistų partijos bendraraštį, kuriame buvo nurodyta, kad ateityje Sov. S-ga būtų minima

gojo savo drabužiuose, kovodami su dažnomis įsiveržėlimis poliarinėmis meškomis.

Montavimo metu vien tik lakūnų žuvo 26.

Vyrai Arktyje daugumoje yra vedę, jauni, jų tarpe yra ir iš naujųjų ateivių. Jie įsipareigoję dirbti tenai pusantur metų laikotarpiui. Jų atlyginimas yra labai geras. Radaristai gauna po \$850 mėnesiui, o sektorių vedėjai iki \$17,000 metams. Baigęs terminą, vyras gauna \$1,500 bonų. Grįžęs toliau dirbti, gauna dar daugiau.

Šią DEW Line aptarnauja 700 vyrų, jų tarpe keli kapelionai. Dabar jie gyvena Arkties sąlygomis pritaikintose specialiose patalpose.

Greta pirmosios radarų linijos, skersai Kanadą yra įrengtos dar dvi pagalbinės linijos: Mid-Canada Line ir Pinetree Line, viena tarp Prince Rupert ir Schefferville, kita tarp Vancouver ir Septles.

Radarų sistema budi dieną ir naktį. Šią visą sistemą, aišku, papildoma specialios nuolatine parengtyje esančios lėktuvų jėgos JAV ir Kanadoje.

Galimo karo atveju, sovietams užpuolus per sągalį, paaiškės, ar ši radariška "Mažino linija" pateisins į ją sudėtas viltis ir milžiniškas žmogaus pastangas kapitalu, muskulais ir protu.

Tačiau viena galima pasakyti, kad tokia didelė statyba Arktyje yra ne tik didelis žingsnis oro sąlygos buvo lengviau pakenciamos, gi žiemos metu temperatūra siekia 50 ir daugiau laipsnių žemiau nulio, dažnai vėjui pučiant virš 100 mylių greičiu per valandą. Montavimo metu vyrai gyveno palapinėse, mie-

pirmoje vietoje, o Kinija — antrąjoje.

Nehru, prieš pat pasitraukdamas iš politinio gyvenimo, pradedė susiprasti. Jis jau atvirai kalba, kad komunizmas yra blogis, kad jis žlugęs, kad jis negalės išlaikyti amžinos vergijos — net ir Vengrijoje.

Galbūt jį įtikino įvykiai Keraloje, komunistų valdomoje Indijos provincijoje, kur teroras yra kasdienis reiškinys. Ir įdomu: jis yra nukreiptas prieš Nehru šalininkus ir griaua Nehru partiją.

Rusija, kaip skandinavų žvalgybos sluoksniai konstatavo, Arkties zonoje, abiem pusėm Murmansk geležinkelio, stato tarpkontinentinių raketų iššovimo bazes.

Buvęs britų atominis mokslininkas Bruno Pontecorvo šiuo metu yra Kinijoje, kur jis drauge su kitais sovietų specialistais padeda kinams ruošti atominių ginklų programą. Šiuo metu Kinija tebesigabena visiškai paruoštas sovietines atominės bombas.

Nasseris prašė Kremlį, kad tas prilaikytų į Pragę pabėgusį Sirijos komunistų vadą Khaled Bekdash jo pusėje. Maskva sutiko, bet tik tol, kol Nasseris būsiąs paklusnus Maskvai.

Bekdashas pabėgo anapus geležinės uždaros tuo metu, kai Sirija susijungė su Egiptu. Nasseris jo bijo labiau, negu bet kurio arabų nacionalistų vado.

De Gaulle savo kelionėje po Afriką konstatavo, kaip toli yra išėjęs Prancūzų Afrikon Maskva ir Kairas. Dakare daugiau Nasserio paveikslų, negu paties De Gaulle. Madagaskare komunistai jau turi per 40% balsuotojų savo pusėje. Didžiausios profesinės sąjungos Prancūzų Afrikoje yra didelė komunistų itakoje. Taip pat ir Afrikos studentų unija.

VILNIAUS GOBELENAI

(Atkelta iš 2 psl.)

linis epizodas: kompozicijos perspektyvoje matome karių pulkus, o pirmajame plane — meistriskai atliktas pabėgėlių, karių ir jų raitų vadų figūras.

Gobelenas "Vadų kavalkada" priklauso naujam šių audinių vystymosi etapui. Specifiški gobelenų spalviniai deriniai dekoratyviškumo efektui gauti čia keičiami į staliuginei tapybai būdingus švelnių spalvinių derinių niuansus. Platus bordiūras čia pavirsta paauskuotų paveikslų rėmų imitacija, kas dar labiau priartina šį gobeleną prie tapybos paveikslų.

Originalūs yra tiesioginiai su Lietuva susiję du identiški herbiniai didžiojo etmono Mykolo Kazimiero Paco gobelenai, išauti garsoje J. Leinierso manufaktūroje Briuselyje. Turtingesni Lietuvos feodalai ir kunigaikščiai, ypač Žygimantas Augustas, jau XVI amžiuje užsakydavo gobelenus Flandrijoje. Kartais jie buvo audžiami pagal vietinių dailininkų piešinius. M. K. Paco gobelenų vieno plano plokštuminis piešinys — heraldinis skydas su jo giminačių šėmetų, Valačių, Katkevičių ir Alšėnų (Galšios) kunigaikščių herbais — aiškiai parodo, jog eskizą šiems gobelenams yra piešęs kuris nors Lietuvos dailininkas. Heraldinio skydo šonuose jaustos raidės reiškia užsakovo pavardės ir jo titulų sutrumpinimą. Jas iššifravus, nesunku nustatyti ir gobelenų audimo laiką — 1666-1682 metais.

Tik Dirvą skaitydamas sužinosi, kaip gyvena viso pasaulio lietuviai.

VISI FAUSTO OPERON CLEVELANDE ŠI ŠEŠTADIENĮ!